

บทที่ 3

ภาควิเคราะห์

รักษาจิต รักษาตน ศาสตร์แห่งการดูแลรักษาสุขภาพแบบทิเบต (Heal Your Spirit, Heal Yourself: The Spirit Medicine of Tibet) มีเนื้อหาเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีการดูแลรักษาสุขภาพให้แข็งแรงตามแบบการแพทย์แผนทิเบต เนื้อหาด้านฉบับในส่วนที่เกี่ยวกับศาสตร์การแพทย์ถ่ายทอดจากตำราแพทย์แผนทิเบตโบราณซึ่งเขียนเป็นภาษาทิเบตให้เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นต้นฉบับจึงอาจมีข้อจำกัดในการถ่ายทอดเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษอยู่บ้าง โดยเฉพาะความหมายที่เป็นคำศัพท์เฉพาะจากภาษาทิเบตเป็นภาษาอังกฤษซึ่งผู้เขียนเองก็ยอมรับข้อจำกัดนี้และพยายามถ่ายทอดความหมายให้ใกล้เคียงมากที่สุด

ผู้แปลได้พบประเด็นปัญหาสำคัญ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการแปลทั้งในการทำความเข้าใจต้นฉบับและการถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล ในระดับการทำความเข้าใจต้นฉบับผู้แปลพบปัญหาหลายประการ ทั้งในด้านเนื้อหาการแพทย์แผนทิเบตและศัพท์เฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของการแพทย์แผนปัจจุบันค่อนข้างมาก และเกี่ยวโยงอย่างใกล้ชิดกับหลักคำสอนในพุทธศาสนา ซึ่งมีผลอย่างยิ่งต่อการถ่ายทอดความหมายและการเลือกใช้คำได้ถูกต้องหรือใกล้เคียง ผู้แปลจึงต้องวิเคราะห์ความหมายของคำ ร่วมกับแนวคิดพื้นฐานการแพทย์แผนทิเบต และหลักคำสอนของพุทธศาสนา แล้วเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายกว้างพร้อมอธิบายความหมายประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้นและสามารถสื่อความหมายได้ใกล้เคียงต้นฉบับมากที่สุด การถ่ายเสียงศัพท์เฉพาะบางคำที่เป็นการเขียนผสมระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาทิเบต จึงต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาทิเบต ในด้านความหมายของคำพบว่ามีการอ้างอิงหลายความหมายหรือหลายนัย คำที่มีความหมายอ้างอิงเชิงเปรียบเทียบหรืออุปมา คำที่มีความหมายแฝง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แนวคิดแก่ผู้อ่าน และทำให้ตัวบทมีบรรยากาศที่แฝงด้วยปรัชญาในการดำรงชีวิต และมีรสชาติทางภาษาที่สุขุมลุ่มลึก ให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี และปัญหาด้านโครงสร้างภาษา เช่น ความแตกต่างในโครงสร้างทางภาษาและประโยคที่ซับซ้อน จึงต้องมีการวิเคราะห์ความหมายทางไวยากรณ์ นอกจากนี้ยังพบด้านวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของต้นฉบับแปลฉบับแปล จึงต้องมีการปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยด้วย

ส่วนปัญหาที่พบในระดับการถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปลนั้น เกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างในเรื่องความหมายของคำและโครงสร้างทางภาษา ผู้แปลได้นำปัญหาในระดับการทำความเข้าใจต้นฉบับมาปรับบทแปลทั้งในระดับคำและระดับโครงสร้าง เช่น การปรับการเรียงคำ

กลุ่มคำ และประโยค เพื่อให้บทแปลไม่ยึดติดกับโครงสร้างภาษาต้นฉบับ สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน มีความชัดเจนเข้าใจง่ายเน้นการใช้คำที่ง่าย โดยใช้ประโยคสั้นกระชับไม่สลับซับซ้อน และพยายามให้มีความสละสลวยเป็นธรรมชาติในภาษาไทย

ผู้แปลได้วิเคราะห์ปัญหาการแปลพร้อมทั้งแนวทางในการแก้ไข โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ปัญหาการแปลระดับความเข้าใจต้นฉบับ และปัญหาการแปลในระดับการถ่ายทอดดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการแปลระดับการทำความเข้าใจต้นฉบับ

ผู้แปลได้ดำเนินการตามกระบวนการแปลตามหลักการแปลในขั้นที่ 1 การศึกษาต้นฉบับ และขั้นตอนที่ 2 การรับทอดความหมายจากต้นฉบับ โดยได้พยายามจับสาระทั้งหมดที่ผู้เขียนแสดงไว้ในต้นฉบับ ได้แก่ เนื้อหา ความคิด ความหมายแฝงอื่นๆ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน บรรยากาศของตัวบท และรสชาติ ในการทำความเข้าใจต้นฉบับผู้แปลพบปัญหาหลายประการดังนี้

1.1 ความหมายของศัพท์เฉพาะทางการแพทย์ทิเบต

การแพทย์แผนทิเบตมีศัพท์เฉพาะที่ต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นก่อน เพื่อจะได้เลือกใช้คำแปลเป็นภาษาไทยได้ใกล้เคียงความหมายของต้นฉบับ เนื่องจากเป็นคำที่ไม่พบความหมายในพจนานุกรมทั่วไป ผู้แปลจึงต้องศึกษาจากพจนานุกรมศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน ต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้ และหนังสือด้านการแพทย์แผนทิเบตเล่มอื่นๆ ร่วมกับการทำความเข้าใจเนื้อหาตามไปด้วย เพื่อนำมาใช้ประกอบการแปล พบศัพท์เฉพาะที่ต้องทำความเข้าใจความหมาย ดังนี้

- Three humours “พลังงานทั้งสาม” เป็นพลังงานหลักในการขับเคลื่อนการทำงานในร่างกาย เกี่ยวข้องโดยตรงกับการมีสุขภาพที่ดีของมนุษย์ มี 3 ตัว ประกอบด้วย

rLung “ลุง” (แปลว่า ลม คือธาตุลม) พลังการเคลื่อนไหวในร่างกาย

Tripa “ทรีปะ” (แปลว่า น้ำดี คือธาตุไฟ) เป็นพลังความร้อน การเผาไหม้ในร่างกาย

Badkan“แปกแกน” (แปลว่า เสมหะ คือธาตุดินและน้ำ) เป็นพลังงานความเย็นในร่างกาย

- The Four Tantas ตำราตันตระทั้งสี่ เป็นตำราการแพทย์แผนทิเบตหลัก หลักการแพทย์แผนทิเบตนำมาจากตำราทั้ง 4 เล่มนี้

- The Medicine Buddha พระโฆษชัยคุรุ เป็นพระโพธิสัตว์แห่งการแพทย์ และเป็นแหล่งของพลังในการรักษาโรค
- Mantra มন্ত্র์ บทสวดเพื่อการรักษาโรคของการแพทย์แผนทิเบต
- tantric healing การรักษาแบบตันตระ เป็นวิธีการรักษาโรคอย่างในการแพทย์แผนทิเบต เน้นความสมดุลของร่างกายโดยใช้สมุนไพรและตัวยาอื่นๆ และรวมถึงการทำสมาธิ โดยแพทย์จะต้องผ่านการฝึกฝนให้มีพลังทางจิตวิญญาณอย่างเต็มเปี่ยมในการรักษา
- three mental poison สิ่งที่เป็นพิษร้ายต่อจิตใจสามประการหรือออกุศลจิตสามประการ ได้แก่ โลก โกรธ หลง
- seven constituents องค์ประกอบทั้งเจ็ด เป็นโครงสร้างสำคัญในร่างกาย ประกอบด้วย 7 อย่าง ได้แก่ สารอาหาร เลือด เนื้อ ไขมัน กระดูก ไชกระดูก และของเหลวสืบพันธุ์
- three waste สิ่งขับถ่ายทั้งสาม ของเสียที่เกิดจากกระบวนการย่อยอาหารที่ปล่อยออกมาภายนอกร่างกาย

1.2 การออกเสียงในภาษาทิเบต

เนื่องจากศัพท์เฉพาะที่ปรากฏในต้นฉบับ เป็นการผสมระหว่างภาษาทิเบตกับภาษาอังกฤษ เช่น rLung เลียนแบบคำเดิมของทิเบต แต่ r ไม่ออกเสียง Tripa ไม่ได้เขียนตามตัวสะกดแต่เขียนจากการออกเสียง ทำให้ผู้แปลไม่สามารถถ่ายเสียงมาเป็นภาษาไทยตามหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงที่ถูกต้องได้ ผู้แปลจึงได้สอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาทิเบต(รศ.ดร. กฤษดาภรณ์ หงส์ดารมภ์) เพื่อให้การถ่ายเสียงจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้ใกล้เคียงกับภาษาทิเบต ดังนี้

<u>ต้นฉบับ</u>	<u>ฉบับแปล</u>
rLung	ลุง
Tripa	ทรีปะ
Badkan	แปแกน
mDang-chhog	ดั่งชก

ต้นฉบับ Tadyatha Om Bhekhadze Bhekhadze Maha Bhekhadze
Bhekhadze Raja Samudgate Svaha (p.30)

ฉบับแปล เตยาตา โอม เบคันเซ เบคันเซ มหา เบคันเซ
เบคันเซ ราชา สมุคเต โชฮา (น.51)

1.3 การวิเคราะห์ความหมายของคำ

คำที่มีความหมายตามพจนานุกรมในบางครั้งไม่สามารถนำมาใช้ได้ตรงตามความหมายของต้นฉบับจำเป็นต้องปรับความหมายให้เข้ากับเนื้อเรื่องที่กล่าวถึง ต้องดูบริบทของเนื้อหาประกอบจึงจะหาความหมายที่แท้จริงได้ ดังนี้

1.3.1 คำที่มีความหมายอ้างอิงหลายนัย

เนื่องจากภาษาทุกภาษาใช้คำคำเดียวกันอ้างอิงถึงความหมายได้มากกว่าหนึ่งดังนั้นการเปิดพจนานุกรมเพื่อดูความหมายของคำอาจไม่ช่วยให้จับความหมายที่แท้จริงได้ จำเป็นต้องพิจารณาบริบทประกอบด้วย (สัญญาวี สายบัว, 2552, น.35)

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า “waste”

ความหมายตามพจนานุกรม Collins COBUILD Advanced Learner’s English Dictionary 2006 และ MACMILLAN English Dictionary For Advanced Learners 2002 คำว่า waste หมายถึง สูญเปล่า เสียโอกาส สิ่งที่ไม่ได้ประโยชน์หรือไม่ได้ใช้ประโยชน์ อาณาบริเวณหรือที่ดินที่รกร้าง ว่างเปล่า

ต้นฉบับ The presence of urine and faeces retains elements of the food in the body long enough to allow complete assimilation of the nutriments before the waste is expelled. (p.22)

ฉบับแปล ส่วนปัสสาวะและอุจจาระที่ยังมีองค์ประกอบของอาหารจะอยู่ในร่างกายเป็นระยะเวลาหนึ่งจนเมื่อการดูดซึมสารอาหารเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว จึงจะปล่อยเป็น **สิ่งขับถ่าย** ออกมา (น.43)

หากพิจารณาเนื้อหาด้านการแพทย์แผนที่เบตจากต้นฉบับในหน้าที่ 156 จะพบว่า waste เป็นสิ่งที่ร่างกายขับถ่ายออกมานอกร่างกาย ได้แก่ อุจจาระ ปัสสาวะ และเหงื่อ อันเนื่องจากกระบวนการย่อยอาหารหรือกระบวนการเปลี่ยนรูปอาหารที่รับประทานให้เป็นสารอาหารและองค์ประกอบอื่นๆของร่างกาย ผู้แปลจึงต้องเลือกคำที่มีความหมายตรงตามบริบทโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างแต่ครอบคลุม คือคำว่า “สิ่งขับถ่าย”

ต้นฉบับ Any elements of experience felt to be injurious can, once the process of assimilation and understanding has taken place, be discarded as **waste**. (p.22)

ฉบับแปล หากประสบการณ์ส่วนใดที่รู้สึกว่าเป็นอันตราย ก็จะทำให้เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และเข้าใจเพื่อกำจัดประสบการณ์**ส่วนที่ไม่จำเป็น**นั้นทิ้งไป (น.42)

คำว่า waste ในที่นี้มีความหมายในเชิงนามธรรม จึงไม่สามารถใช้คำว่า สิ่งขับถ่าย ซึ่งให้ความหมายเชิงรูปธรรม ผู้แปลจึงเลือกใช้คำว่า “ส่วนที่ไม่จำเป็น” จะให้ความหมายหมายกลางๆ สามารถใช้ได้ทั้งรูปธรรมและนามธรรม

ต้นฉบับ Here, these seven vital supporters of life are formed over a six-day period, during which a balanced, natural flow of the separation of nutrition from **waste** is needed, as a breakdown in the process would prove harmful to the body. (p.22)

ฉบับแปล นี่คือนี่สิ่งจำเป็นที่จำเป็นแก่ชีวิตเจ็ดอย่างที่ก่อตัวขึ้นในช่วง 6 วันของกระบวนการย่อยอาหาร ในระหว่างช่วงเวลาแห่งการสร้างสรรค์สมดุลนี้ การไหลที่เป็นไปอย่างธรรมชาติของกระบวนการแยกสารอาหารออกจาก**ส่วนที่ไม่ใช่สารอาหารซึ่งจะถูกขับออกมา**ในระหว่างกระบวนการจึงเป็นสิ่งจำเป็น หากเกิดความผิดพลาดขึ้นในกระบวนการนี้ก็จะอันตรายต่อร่างกาย (น.43)

ในบริบทนี้ต้นฉบับต้องการสื่อให้เห็นว่า waste เป็นสิ่งที่ร่างกายขับออกมาจากกระบวนการย่อยอาหารในขั้นตอนต่างๆ ซึ่งครอบคลุมไปถึงสิ่งที่ถูกขับออกมาในแต่ละกระบวนการซึ่งร่างกายนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ เช่น น้ำดี ไชซัน ฟัน เล็บ รูมขน ผิวหนัง และส่วนที่ไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น ขี้ตา เสมหะ เป็นต้น ตลอดจนกระทั่งถึงขั้นตอนสุดท้ายได้เป็นสิ่งขับถ่าย คือ อุจจาระ ปัสสาวะ และเหงื่อ ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกแปลแบบอธิบายความเพื่อเป็นพื้นฐานให้ผู้อ่านเข้าใจในกระบวนการที่เกิดขึ้นก่อน ที่จะถึงเนื้อหาที่เป็นรายละเอียดของกระบวนการย่อยอาหารในย่อหน้าถัดไป

ต้นฉบับ On the second day, the essence of blood transforms into flesh, which gives the body its form, and the waste part of this process becomes gall bile. (p.22)

ฉบับแปล ในวันที่สอง ส่วนประกอบสำคัญของเลือดจะเปลี่ยนรูปไปเป็นเนื้อเนื้อทำให้ร่างกายเป็นรูปร่าง และสิ่งขับที่ออกมาจากกระบวนการนี้จะกลายเป็นน้ำดี (น.43)

ในบริบทนี้เป็นเนื้อหาที่ต่อเนื่องจากตัวอย่างก่อนหน้า ผู้แปลเลือกใช้ “สิ่งขับที่ออกมา” เพื่อจะบอกว่าเป็นสิ่งที่ขับออกมาจากกระบวนการนี้คือ น้ำดี ซึ่งร่างกายนำไปใช้ประโยชน์ต่อ มิใช่ของเสียหรือสิ่งขับถ่ายแต่อย่างใด

ต้นฉบับ From the holistic viewpoint, the world has a digestive process whereby it attempts to separate nutrition from **waste**, or one might say the good from the evil. (p.20)

ฉบับแปล ตามวิธีคิดแบบองค์รวม โลกก็คือกระบวนการย่อยอาหารด้วยวิธีการแยกสารอาหารออกจากของเสีย หรืออาจกล่าวได้ว่า แยกสิ่งดีออกจากสิ่งร้าย (น.41)

ในบริบทนี้ต้นฉบับต้องการเน้นให้เห็นถึงสิ่งที่ดีกับสิ่งที่ไม่ดี จึงต้องเลือกใช้คำที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า “assimilate”

ความหมายตามพจนานุกรม assimilate หมายถึง ยอมรับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือวัฒนธรรมนั้น นำแนวคิด ข้อมูลเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ในตัวเอง นำอาหารเข้าไปย่อยและดูดซึมสารอาหาร และ assimilation หมายถึง กระบวนการในการนำแนวคิดหรือข้อมูลเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ในตัวเอง กระบวนการในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนหรือวัฒนธรรม

ต้นฉบับ Each person is given a range of experience, whether thought to be good or bad, which need, just like food, to go through a process of digestion, whereby the elements of all these experiences considered useful to the person are gradually transformed and **assimilated** into the psyche. (p.21)

ฉบับแปล บุคคลแต่ละคนย่อมมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะประสบการณ์นั้นจะดีหรือเลวก็ตาม มันก็เป็นสิ่งจำเป็นคล้ายกับอาหารที่จะต้องผ่านกระบวนการย่อย ประสบการณ์ทั้งหมดที่เข้ามาในชีวิตของคนก็เช่นเดียวกัน เมื่อเราคิดแล้วว่าเป็นประโยชน์ ประสบการณ์นั้นก็จะค่อยๆเปลี่ยนสถานะและหลอมรวมเข้าเป็นจิตใจส่วนลึก (น.42)

ในบริบทนี้ assimilate มีความหมายในเชิงนามธรรมที่แสดงให้เห็นถึงการรวมที่เข้า

เป็นส่วนหนึ่งของจิตใจ และเป็นคำกริยา ผู้แปลจึงเลือกคำว่า “หลอมรวม”

ต้นฉบับ Any elements of experience felt to be injurious can, once the process of **assimilation** and understanding has taken place, be discarded as waste.(p.21)

ฉบับแปล หากประสบการณ์ส่วนใดที่รู้สึกว่าจะอาจเป็นอันตราย ก็จะทำให้เกิดกระบวนการในการเรียนรู้และเข้าใจเพื่อกำจัดประสบการณ์ส่วนที่ไม่จำเป็นนั้นทิ้งไป (น.42)

ในบริบทนี้ **assimilation** เป็นคำนามที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการในการนำแนวคิดหรือข้อมูลเข้าเป็นส่วนหนึ่งของความรู้ในตัวเอง จึงเลือกคำว่า “การเรียนรู้”

ต้นฉบับ For if the impurities or waste products of the body were to be retained and **assimilated** as nutrients they would eventually poison the whole body. (p.21)

ฉบับแปล เพราะหากผลิตภัณฑ์ที่ไม่บริสุทธิ์หรือของเสียในร่างกายถูกกักเก็บไว้หรือถูกดูดซึมเป็นสารอาหาร มันก็จะกลายเป็นพิษต่อตัวทั้งร่างกายในที่สุด (น.42)

ในบริบทนี้ **assimilated** เป็นคำกริยาที่เกี่ยวกับการดูดซึมอาหารและเป็น passive voice ผู้แปลจึงเลือกคำว่า “ถูกดูดซึม”

ต้นฉบับ The presence of urine and faeces retains elements of the food in the body long enough to allow complete **assimilation** of the nutrients before the waste is expelled. (p.22)

ฉบับแปล ส่วนปัสสาวะและอุจจาระที่ยังมีองค์ประกอบของอาหารจะอยู่ในร่างกายเป็นระยะเวลาหนึ่งจนเมื่อการดูดซึมสารอาหารเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว จึงจะปลดปล่อยเป็นสิ่งขับถ่ายออกมา (น.43)

ในบริบทนี้ **assimilation** เป็นคำนามที่เกี่ยวกับการดูดซึมอาหาร จึงเลือกแปลว่า “การดูดซึมสารอาหาร”

ต้นฉบับ Just as we need time to truly understand and **assimilate** the

various experience in life, risking the build-up of an emotional or mental disorder if we attempt to gloss over something that we feel we cannot quite face and comprehend, so this six-day period of digestion must take its natural course. (p.22)

ฉบับแปล เช่นเดียวกับที่เราต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจและ**ซึมซับ** ประสบการณ์ หลากหลายที่เข้ามาในชีวิต ถ้าเราพยายามจะมองข้ามความสำคัญต่อสิ่งที่เราารู้สึกว่าเราไม่สามารถเผชิญและเข้าใจมันได้ มันจะทำให้เกิดความเสียดังต่อความผิดปกติของจิตใจและอารมณ์เพิ่มขึ้น ดังนั้นช่วงเวลาหวั่นของการย่อยอาหารนี้จึงต้องปล่อยให้เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ (น.43)

ในบริบทนี้ assimilate เป็นคำกริยาที่แสดงถึงการรับเอาความคิดหรือข้อมูลเข้ามา เป็นความรู้ในตัว ซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรม จึงเลือกแปลโดยใช้คำว่า “ซึมซับ”

ตัวอย่างที่ 3 คำว่า “subtle”

ต้นฉบับ In reality we are profoundly linked to all existence through the **subtle** energies in our physical bodies. (p.16)

ฉบับแปล ความจริงแล้ว เราล้วนเกี่ยวโยงอย่างลึกซึ้งกับสิ่งที่ดำรงอยู่ทั้งหมดโดยผ่านทางพลังงานที่**แฝงอยู่**ภายในร่างกายของเรา (น.37)

subtle มี 2 ความหมาย 1. not immediately obvious or noticeable ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ในทันที หรือ 2.complex and delicate สลับซับซ้อน หากพิจารณาในบริบทนี้ควรเลือกใช้ในความหมายแรกจะเหมาะสมกว่า

ตัวอย่างที่ 4 คำว่า “pregnant”

ต้นฉบับ For on a day-to-day level, in any particular tense and fractious environment, **pregnant** with internal conflict, it will be the person who is able to maintain the wider vision of the whole, emanating a certain quality of stillness and calm rather than being swept up into the developing maelstrom, who will make a real difference. (p.20)

ฉบับแปล เพราะว่าในระดับวันต่อวัน ในสิ่งแวดล้อมที่ตึงเครียด มีการใช้อารมณ์ และมีความขัดแย้งภายใน**ซ่อนอยู่** ผู้ที่สามารถเห็นภาพทั้งหมดด้วยมุมมองที่กว้างกว่า มีคุณลักษณะที่นิ่งและสงบมากกว่าที่จะตกอยู่ในภาวะสับสน อลหม่าน จึงจะเป็นบุคคลที่สร้าง

ความแตกต่างได้อย่างแท้จริง (น.41)

pregnant มี 2 ความหมาย 1. not obvious but people are aware of มองไม่เห็น แต่สามารถรับรู้ได้ 2. woman or female animal who has a baby or babies developing in her body. การตั้งครรภ์ หากพิจารณาในบริบทนี้ การเลือกใช้ความหมายแรก จะเป็นความหมายที่ถูกต้อง

จากการทำความเข้าใจความหมายของคำอ้างอิงที่มีหลายความหมายข้างต้น นอกจากจะนำความหมายตามพจนานุกรมมาพิจารณาแล้ว ผู้แปลยังได้เลือกใช้การวิเคราะห์ความหมายอ้างอิง โดยการใช้ไวยากรณ์เป็นเครื่องกำหนดความหมายและวิเคราะห์ความหมายโดยใช้บริบทเป็นเครื่องชี้ (สัญญาวิ สายบัว, 2550, น.35) จึงทำให้เลือกใช้คำที่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ

1.3.2 คำที่มีความหมายเชิงเปรียบเทียบหรืออุปมา

เป็นการใช้คำโดยนำเอาสิ่งต่างกัน 2 สิ่งมาเปรียบเทียบกันโดยใช้คำเชื่อมเปรียบเทียบ หรือการใช้คำหรือสำนวนที่เป็นอุปมาประกอบเลย การตีความหมายของคำได้นั้นผู้แปลจะต้องมีประสบการณ์ร่วมกับผู้เขียนต้นฉบับ รู้ถึงภูมิหลัง วัฒนธรรมของผู้ใช้คำๆ นั้น และเข้าใจบริบทของคำๆ นั้น จึงจะตีความได้ (สัญญาวิ สายบัว, 2550 น.39)

ตัวอย่างที่ 5

ต้นฉบับ Ears are the **flowers** of the kidney, therefore it is vital to keep the kidneys healthy. (p.12)

ฉบับแปล ไตส่งผลต่อหู ดังนั้นการดูแลไตให้แข็งแรงสมบูรณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (น.33)

ผู้แปลแก้ปัญหาโดยการวิเคราะห์หาส่วนประกอบของความหมายโดยตรงของคำ และพยายามเลือกเอาส่วนประกอบที่เป็นไปได้มากที่สุด โดยพิจารณาถึงสิ่งที่แวดล้อมของคำด้วย (สัญญาวิ สายบัว, 2550น.39) flower ความหมายตามพจนานุกรมหมายถึง ดอกไม้ การเบ่งบาน การเปิดเผยให้เห็น และดูสถานการณ์การใช้คำที่แวดล้อมในประโยคก่อนหน้าที่ผู้เขียนเปรียบเทียบ flower to their roots กับ effects and cause (ย่อหน้าแรก) ในความหมายที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันระหว่างดอกไม้กับรากไม้ และผลกับเหตุ รวมถึงประโยคถัดไปที่กล่าวถึงการดูแลรักษารากให้แข็งแรงเพื่อให้ทำให้ดอกไม้เติบโตเบ่งบาน และผู้แปลได้แปลประโยคก่อนหน้า

ในย่อหน้าที่ 2 ไว้แล้วว่า “ดวงตาคือดอกไม้ของตับ” ผู้แปลจึงเลือกที่จะใช้คำที่สื่อความหมายของคำว่า “flower” ตรงตัว แทนการใช้คำว่า “ดอกไม้” ในประโยคต่อมา เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจนโดยไม่ต้องตีความหมายเพิ่มเติมอีก จึงแปลคำว่า “the flowers” ว่า “หูเป็นผลมาจากไต” แต่ผู้แปลปรับโครงสร้างประโยคโดยนำเกิดขึ้นก่อนแล้วจึงตามด้วยผล ซึ่งจะเป็นโครงสร้างที่คุ้นเคยในภาษาไทยมากกว่า จึงแปลว่า “ไตส่งผลต่อหู”

ตัวอย่างที่ 6

ต้นฉบับ This process of transformation of these seeds is an essential final stage in the whole process when even more refined elements of the reproductive seeds go up to the heart to form *mDang-chhog*, the most highly refined feature in the body. (p.23)

ฉบับแปล กระบวนการเปลี่ยนสภาพของเมล็ดพันธุ์แห่งการเจริญเติบโตนี้เป็นกระบวนการในขั้นสุดท้ายที่จำเป็นของกระบวนการทั้งหมด เกิดขึ้นเมื่อองค์ประกอบของเมล็ดแห่งการสืบพันธุ์ที่ผ่านการกลั่นกรองในขั้นต่างๆมาแล้วนั้น เข้าไปยังหัวใจเพื่อกลายเป็น “ตังชก” ซึ่งเป็นคุณลักษณะของสิ่งที่ผ่านการกลั่นกรองอย่างสูงสุดของกาย (น.44)

คำว่า “seed” หมายถึง เมล็ด การเพาะเมล็ด กระบวนการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น ผู้ที่คาดหวังจะได้รับชัยชนะในการแข่งขัน แต่คำว่า “these seeds” ในที่นี้หมายถึง การเปลี่ยนสภาพของอาหารอันเกิดจากกระบวนการย่อยอาหารให้กลายเป็นองค์ประกอบทั้งเจ็ดในร่างกาย ได้แก่ สารอาหาร เลือด เนื้อ ไขมัน กระดูก ไขกระดูก สารเหลวสืบพันธุ์ จนกระทั่งพัฒนาไปสู่สิ่งมีความบริสุทธิ์ในร่างกายคือ ตังชก ผู้แปลจึงเลือกแปลว่า “เมล็ดพันธุ์แห่งการเจริญเติบโต”

ตัวอย่างที่ 7

ต้นฉบับ Certain people seem to naturally bring a positive glow into a room like a ray of sunshine which is particularly noticeable when they smile. (p.24)

ฉบับแปล โดยทั่วไปคนเรามีแนวโน้มที่จะนำประกายแห่งความดีเข้ามาในใจ คล้ายดังรัศมีแห่งแสงอาทิตย์ซึ่งเห็นได้ชัดเมื่อคนยิ้ม (น.45)

Room หมายถึง สิ่งแยกออกเป็นส่วนๆ ภายในอาคารที่ประกอบด้วยพื้น ผนัง และเพดานหรือห้อง ห้องต่างๆ ภายในบ้าน ภายในที่ทำงาน โรงแรม ที่วางใช้เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ความน่าจะเป็นที่จะเกิดบางสิ่งบางอย่างขึ้น

เมื่อพิจารณาความหมายตามพจนานุกรมข้างต้นแล้ว ไม่พบความหมายที่สามารถใช้แทนกันได้ ผู้แปลจึงต้องอาศัยพิจารณาความหมายของคำที่แวดล้อมในประโยค และประโยคที่อยู่แวดล้อม เพื่อหาความหมายที่ใกล้เคียงที่สุด ความหมายของหน่วยความนี้จะกล่าวถึงประโยชน์ของการฝึกโยคะวันละสามเวลา ซึ่งนอกจากจะช่วยบรรเทาความตึงเครียดในร่างกายแล้ว ยังส่งผลต่อตังก ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญชั้นเลิศที่อยู่ในหัวใจและส่งผ่านไปทั่วร่างกายทำให้ชีวิตยืนยาวและผิวพรรณเปล่งประกายสดใส ผู้เขียนกล่าวถึงสิ่งที่สำคัญที่อยู่ภายในหัวใจ และหรือสิ่งที่เป็นด้านบวกหรือด้านดี คำว่า room จึงน่าจะเกี่ยวข้องกับ “ตัวเรา” หรือ “ใจ” ของเรา ในแง่ของ “ตัวเรา” ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นของหน่วยความนี้ ยังขาดการกล่าวถึง “ใจ” เพื่อให้หน่วยความนี้ครบถ้วน ฉะนั้นผู้แปลจึงแปล room ว่า “ใจ”

ตัวอย่างที่ 8

ต้นฉบับ The owner of the body should be equally kind to his three workers (rLung, Tripa and Badkan). (p.13)

ฉบับแปล เจ้าของร่างกายจึงควรใส่ใจต่อผู้ทำงานทั้งสามของตน(ลุง ทรีปะ และ เมแกน) อย่างเท่าเทียมกัน (น.34)

ในที่นี้ผู้เขียนอุปมา พลังงานทั้งสาม (three humours) ว่าเปรียบเสมือน “ผู้ทำงานรับใช้ทั้งสาม” ผู้แปลเลือกแปลตรงตัว เนื่องจากต้นฉบับได้อธิบายความหมายไว้ในวงเล็บอยู่แล้ว

1.3.3 คำที่มีความหมายแฝง

คำที่มีความหมายเพิ่มเติมที่แฝงอยู่กับความหมายอ้างอิงซึ่งให้ความหมายนอกเหนือไปจากการรับรู้ความหมายอ้างอิง ขึ้นอยู่กับยุคสมัย ผู้ใช้คำและผู้อ่าน รวมถึงสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ของการใช้คำนั้นๆ ด้วย (สัจฉวี สายบัว, 2550 น.33) นอกจากนี้ ความหมายแฝงหรือความหมายโดยนัย คือความหมายของคำที่เพิ่มเติมขึ้นจากความหมายพื้นฐาน เป็นความหมายที่เกิดขึ้นเนื่องด้วยความหมายพื้นฐานนั้นทำให้ใจคิดประหวัดเชื่อมโยงไปถึงความหมายที่เพิ่มเติมขึ้นนี้มักบ่งบอกถึงทัศนคติเชิงบวกหรือลบของผู้พูด (ไชยิตา มณีใส, 2550, น.2) และทำให้ผู้รับเกิดปฏิกิริยาทางอารมณ์นอกเหนือไปจากการรับรู้ความหมายอ้างอิง

ตัวอย่างที่ 9

ต้นฉบับ But by smiling, I mean smiling from **the heart**, not just on the

surface, because if you cannot smile from the heart, life cannot be enjoyed.(p.25)

ฉบับแปล การยิ้มที่ว่านี้ ข้าพเจ้าหมายถึงการยิ้มออกมาจากหัวใจ ไม่ใช่ยิ้มเพียงแต่ใบหน้า เพราะถ้าคุณไม่สามารถยิ้มออกมาจากหัวใจได้ ชีวิตก็จะไม่เบิกบาน (น.46)

คำว่า heart และ surface มีความหมายแฝงซึ่งจัดอยู่ในประเภทความหมายแฝงที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนองในทางที่ดี (Nida. 1974 อ้างถึงใน, สัจฉวี สายบัว, น.34) และการวิเคราะห์ความหมายแฝงสามารถทำได้จากด้านสิ่งแวดล้อมด้านภาษา ในที่นี้ heart นอกจากจะแปลว่าหัวใจแล้วในที่นี้ยังหมายถึง จิตใจส่วนลึกและความจริงใจอีกด้วย และ surface นอกจากจะแปลว่าผิวหน้าแล้วยังหมายถึงผิวเผินและความไม่จริงใจอีกด้วย ในที่นี้ผู้แปลมิได้ปรับการใช้คำให้เป็นไปตามความหมายแฝง เนื่องจากคำดังกล่าวทั้ง 2 คำ เป็นที่รับรู้และเข้าใจกันในความหมายแฝงอยู่แล้ว

ตัวอย่างที่ 10

ต้นฉบับ Like a spark from the sun, our soul spirals down through the heaven, bouncing across the cosmos, rushing headlong towards living, **breathing life**. (p.25)

ฉบับแปล วิญญาณของเราหมุนวนเป็นเกลียวลงมาจากสรวงสวรรค์คล้ายประกายไฟจากดวงอาทิตย์ กระเด็นจากฟากหนึ่งไปยังอีกฟากหนึ่งของจักรวาล มุ่งหน้าไปอย่างเร่งรีบ**เพื่อการเกิด** (น.46)

คำว่า breathing life นอกจากจะแปลว่า “ชีวิตที่หายใจ” หรือ “การหายใจเพื่อให้มีชีวิต”แล้ว จากการพิจารณาด้านกรณีแวดล้อมของคำแล้ว พบว่ายังมีความหมายแฝงที่ทำให้เกิดความรู้สึกของความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะมีชีวิต ผู้แปลจึงแปลแบบตีความว่าเป็น “การเกิด”

ตัวอย่างที่ 11

ต้นฉบับ For thereby we stand a chance of breaking the **self-perpetuating** process of birth, ignorance and death. (p.27)

ฉบับแปล วิธีนี้จะทำให้เราหยุดการเวียนว่ายตายเกิด**อันไม่มีที่สิ้นสุดอันเกิดตัวเองเป็นผู้กระทำลงได้** (น.48)

การที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุดของการเกิด อวิชชา และความตายนั้น ในความหมายทางพุทธศาสนา จะมีความหมายแฝงเชิงลบ เปรียบเหมือนการเวียน ว่าย ตายเกิด

โนวอนเวียนแห่งทุกข์ จึงเลือกใช้คำว่า “อันไม่มีที่สิ้นสุดอันเกิดจากตัวเองเป็นผู้กระทำ” เพื่อสื่อความหมายเชิงลบ

ตัวอย่างที่ 12

ต้นฉบับ If we look for the world and ignore the riches within, then our short-sightedness will bring us the trappings of transient wealth and lose us our deepest self, the inner gold of which alchemists dared to dream and to which they devoted their every energy. (p.15)

ฉบับแปล ถ้าเรามองหาแต่โลกภายนอกและไม่สนใจต่อขุมทรัพย์ภายใน การมองแคบๆ เช่นนี้จะทำให้เราติดอยู่ในกับดักของความมั่งคั่งที่ไม่ยั่งยืนและทำให้เราต้องสูญเสียความเป็นตัวตนที่แท้จริง นั่นคือทองคำอันล้ำค่าภายในตัวเรา อันเป็นสิ่งที่นักเล่นแร่แปรธาตุกล้าที่จะฝันและทุ่มเทพลังทุกๆ อย่างที่มีอยู่ในตนเพื่อให้ได้มา (น.36)

คำว่า “the world” ในที่นี้ให้ความรู้สึกตรงข้ามกับคำว่า “the riches within” แต่มีความหมายคล้ายคลึงกับ คำว่า the inner gold ซึ่งมีความหมายแฝงเกี่ยวกับ สิ่งดีงามที่อยู่ภายในตัวเรา จึงขยายความโดยเพิ่มคำว่า “อันล้ำค่า” เพื่อแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่มีค่า ในขณะที่คำว่า “the world” ผู้แปลเลือกแปลว่า “โลกภายนอก” เพื่อให้ความรู้สึกถึงสิ่งที่อยู่นอกตัว

1.4 การวิเคราะห์โครงสร้างประโยค

ประโยคภาษาอังกฤษมีโครงสร้างหลายแบบ และมีขนาดความยาวที่แตกต่างกันไปตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสาร มีตั้งแต่โครงสร้างประโยคความเดียวไปจนถึงโครงสร้างประโยคที่ซับซ้อนคำขยาย คำเชื่อมระหว่างคำและกลุ่มคำ รวมถึงประโยคย่อยๆ มากมาย การเรียงคำหรือกลุ่มคำที่ซับซ้อน ส่งผลต่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามที่ต้องการ ดังนั้นการแปลประโยคที่ซับซ้อนจึงต้องวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคำที่มาประกอบกันเข้าเป็นประโยค เพื่อให้การแปลมีความหมายถูกต้อง

ตัวอย่างที่ 13

ต้นฉบับ Excessive or abnormal seasonal changes, the misuse, disuse or overuse of our sensory organs, mind and speech, an imbalanced ingestion of the different tastes and inherent powers in substances are the cause of imbalance within the three humours, the seven constituents and three wastes. (p.12)

ฉบับแปล การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลที่มากเกินไปหรือผิดปกติ การใช้อวัยวะรับสัมผัส ความคิดจิตใจและการพูดจาในทางที่ผิดหรือไม่ใช้เลยหรือใช้มากเกินไป การบริโภคอย่างไม่สมดุลในอาหารที่มีรสชาติหลากหลาย และพลังที่แฝงอยู่ในสารอาหาร ล้วนเป็นเหตุแห่งความไม่สมดุลในพลังงานทั้งสาม องค์ประกอบทั้งเจ็ด และสิ่งซับซ้อนทั้งสาม (น.33)

ผู้แปลใช้วิธีการทางไวยากรณ์มาวิเคราะห์ประโยค พบว่าประโยคดังกล่าวเป็นประโยคความเดียว แต่มีโครงสร้างของการเรียงคำและกลุ่มคำภาคประธานและภาคแสดงที่ยาว ถึงแม้จะมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอนจุดภาคหรือการใช้คำเชื่อม “and” เพื่อบอกความสัมพันธ์ของคำและกลุ่มคำก็ตาม ผู้แปลก็ยังเกิดความสับสนว่าเป็นการการใช้คำเชื่อมและเครื่องหมายวรรคตอนของกลุ่มคำหรือคำ ซึ่งการแปลโดยใช้คำเชื่อมและเครื่องหมายวรรคตอนที่ผิดตำแหน่งจะนำไปสู่การแปลที่ให้ความหมายแตกต่างไปจากต้นฉบับได้พอสมควร ในตอนแรกผู้แปลแปลดังนี้

“การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลที่มากเกินไปหรือผิดปกติ การใช้อวัยวะระบบสัมผัสรับรู้ทั้งห้าในทางที่ผิด รวมถึงการไม่ใช้ หรือการใช้มากเกินไป จิตใจและคำพูด การกินอาหารที่มีรสชาติหลากหลายและมีฤทธิ์ในตัว ล้วนเป็นเหตุแห่งความไม่สมดุลของสามองค์ประกอบในร่างกาย ได้แก่ ตรีธาตุ องค์ประกอบของร่างกายเจ็ดอย่าง และของเสียสามอย่าง”

เนื่องจากผู้แปลแยกคำผิดโดยเข้าใจว่า mind and speech เป็นคำเดี่ยวที่แยกออกมาต่างหากจากคำว่า the misuse, disuse or overuse of our sensory organs จึงแปลว่า “การใช้อวัยวะระบบสัมผัสรับรู้ทั้งห้าในทางที่ผิด รวมถึงการไม่ใช้ หรือการใช้มากเกินไป จิตใจและคำพูด” แต่ความจริงแล้ว เป็นกลุ่มคำเดียวกันคือ the misuse, disuse or overuse of our sensory organs, mind and speech จึงต้องแปลให้ครอบคลุมว่า “การใช้อวัยวะรับสัมผัส ความคิดจิตใจและการพูดจาที่ผิดพลาด ไม่ใช้เลยหรือใช้มากเกินไป”

นอกจากนี้ผู้แปลยังเข้าใจผิดไปว่าคำเชื่อม and นั้นเชื่อม an imbalanced ingestion of the different tastes กับ inherent powers in substances ให้เป็นกลุ่มคำเดียวกัน จึงแปลว่า “การกินอาหารที่มีรสชาติหลากหลายและมีฤทธิ์ในตัว” แต่ความจริงแล้วคำเชื่อม and เชื่อมเป็นคำเชื่อมระหว่างกลุ่มคำมีใช้คำเชื่อมระหว่างคำในกลุ่มคำเดียวกัน จึงต้องแปลใหม่ว่า “การบริโภคอย่างไม่สมดุลในอาหารที่มีรสชาติหลากหลายและพลังอำนาจที่แฝงอยู่ในมวลสาร”

ดังนั้นการแบ่งคำและกลุ่มคำในประโยคโดยพิจารณาจากเครื่องหมายวรรคตอนและคำเชื่อมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม หากแบ่งคำหรือกลุ่มคำผิดอาจทำให้การแปลมีความหมายได้

ตัวอย่างที่ 14

ต้นฉบับ All natural forms contain within them an inner geometry of exquisite perfection which is precisely balanced. (p.19)

ฉบับแปล รูปแบบทางธรรมชาติทั้งหมดมีองค์ประกอบของรูปทรงเรขาคณิตภายในที่สมบูรณ์แบบและมีความสมดุลอย่างลงตัว (น.40)

ครั้งแรกผู้แปลแปลตรงตัวคำต่อคำในประโยคนี้อันว่า “รูปแบบทางธรรมชาติทั้งหลายได้บรรจุอยู่ในรูปทรงเรขาคณิตแห่งความสมบูรณ์แบบและงดงามด้านในที่คงความสมดุลได้อย่างลงตัว” โดยไม่เข้าใจว่า them เป็นสรรพนามแทนคำนามใด จึงไม่ได้แปลคำสรรพนาม

แต่หากพิจารณาให้ดีจะพบว่า ต้นฉบับมีโครงสร้างคล้ายกับประโยคพื้นฐาน (kernel sentence) ตามหลักการแบ่งชนิดประโยคที่ไอนดา (Eugene Nida, 1974, อ้างถึงใน สัจฉริย สหายบัว, น.27) โดยมีโครงสร้างแบบ Noun + Verb + Noun + Noun หรือเป็นประโยคความเดียวแบบมีกรรมตรงและกรรมรอง (ประธาน + กริยา + กรรมรอง + กรรมตรง) จึงต้องแปลกรรมตรงก่อนกรรมรอง แต่บังเอิญที่กรรมรองของประโยค(them)ในที่นี้ คือสรรพนามที่ใช้แทนประธาน (All natural forms) ซึ่งก็คือประธานของประโยคนั้นเอง ส่วนกรรมตรงคือ an inner geometry of exquisite perfection which is precisely balanced ดังนั้นหากแปลตรงตัวจะได้ว่า

“รูปแบบทางธรรมชาติทั้งหมดได้บรรจุรูปทรงเรขาคณิตภายในที่มีความสมบูรณ์แบบและงดงามที่มีความสมดุลอย่างลงตัวอยู่ในรูปแบบทางธรรมชาตินั้น” แปลความหมายได้ว่า “รูปทรงเรขาคณิต...บรรจุอยู่ในรูปแบบทางธรรมชาติ” มิใช่แปลว่า รูปแบบทางธรรมชาติ...บรรจุอยู่ในรูปทรงเรขาคณิต...

ดังนั้นจึงควรแปลว่า “เรขาคณิตภายในที่มีความสมบูรณ์แบบและงดงามมีความสมดุลอย่างลงตัว ได้บรรจุไว้ในรูปแบบทางธรรมชาติทั้งหมด”

และผู้แปลได้ปรับโครงสร้างการเรียงคำใหม่ให้เป็นภาษาไทยที่เข้าใจง่ายขึ้นเป็น

“ในรูปแบบทางธรรมชาติทั้งหมดมีองค์ประกอบของรูปทรงเรขาคณิตภายในที่สมบูรณ์แบบและมีความสมดุลอย่างลงตัว”

ตัวอย่างที่ 15

ต้นฉบับ It is a little like expanding one's view of a tiny thread twisted around the particular warp of a tapestry until one can view the whole picture in all its magnificence. (p.20)

ฉบับแปล คล้ายกับการเปิดมุมมองของเราให้กว้างขึ้น จากด้ายเส้นเล็กๆ เส้นหนึ่ง ที่บิดเป็นเกลียวอยู่รอบกลุ่มด้ายที่ถักทอเป็นลวดลายบนผืนผ้า จนกระทั่งเราสามารถเห็นภาพทั้ง ภาพ เห็นถึงความยิ่งใหญ่ทั้งหมด (น.41)

ในครั้งแรกผู้แปลวิเคราะห์โครงสร้างและตีความหมายของคำผิดจึงทำให้แปลผิดไป ด้วยและความหมายไม่สมเหตุสมผล โดยแปลว่า “มันก็คล้ายๆกับการคลี่ด้ายเส้นเล็กๆจากมุม หนึ่งที่บิดเป็นเกลียวพันรอบกลุ่มด้ายที่ถักทอเป็นลวดลายบนผืนผ้าจนกระทั่งสามารถเผยให้เห็น รูปอันสง่างามทั้งหมด”

แต่เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างประโยคแล้วพบว่า เป็นประโยคภาษาอังกฤษเป็นประโยค ความเดียว (Subject + verb to be + complement) โดยมี it เป็นประธานของประโยค แต่ เนื่องจาก complement หรือส่วนเติมเต็มประกอบไปด้วยกลุ่มคำและอนุประโยคซ้อนกันหลายชั้น แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ a little like expanding one's view of a tiny thread twisted around the particular warp of a tapestry until one can view the whole picture in all its magnificence. ส่วนที่ 1 a little like expanding one's view of a tiny thread until one can view the whole picture in all its magnificence (คล้ายเล็กน้อยกับการขยายมุมมองของด้ายเส้น เล็กๆเส้นหนึ่งจนกระทั่งเราสามารถมองเห็นภาพที่งามสง่าทั้งภาพ) โดยมี a little like เป็นคำ ขยายของอนุประโยค ส่วนที่ 2 (which is) twisted around the particular warp of a tapestry (ซึ่งบิดเป็นเกลียวรอบกลุ่มด้ายของผ้าผืนที่ถักทอเป็นลวดลาย) เป็นอนุประโยคที่ลดรูปขยาย a tiny thread เมื่อแบ่งส่วนเติมเป็นสองส่วนแล้วจึงแปลทีละส่วน แล้วจึงนำความหมายมาเรียงต่อกัน ได้เป็น “คล้ายเล็กน้อยกับการขยายมุมมองของด้ายเส้นเล็กๆเส้นหนึ่งซึ่งบิดเป็นเกลียวรอบ กลุ่มด้ายของผ้าผืนที่ถักทอเป็นลวดลายจนกระทั่งเราสามารถมองเห็นภาพที่งามสง่าทั้งภาพ” แล้ว จึงปรับการเรียงคำใหม่ให้เป็นโครงสร้างภาษาไทยที่เข้าใจขึ้น

ตัวอย่างที่ 16

ต้นฉบับ Such deception is a source of great pain and suffering, for this self-generated pulling away from our environment and the people who surround us works against the fundamental laws of nature. (p.16)

ฉบับแปล ความหลอกลวงนี่คือต้นตอของความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง เพราะการสร้างตัวตนให้เกิดขึ้นเองเช่นนี้จะดึงให้เราออกห่างจากสิ่งแวดล้อมของเราและผู้คนที่อยู่ รอบตัวเรา และเป็นภาระกระทำที่ต่อต้านกฎพื้นฐานทางธรรมชาติ (น.37)

โครงสร้างเป็นประโยคความรวมที่มีประโยคความซ้อนอยู่ด้วย กล่าวคือประกอบด้วย มีประโยค 2 ประโยค เชื่อมต่อกันด้วยคำเชื่อม “for” ประโยคแรก (Such deception is a source of great pain and suffering) เป็นประโยคความเดียว ส่วนประโยคหลัง (this self-generated pulling away from our environment and the people who surround us **works** against the fundamental laws of nature) เป็นประโยคความซ้อน ที่มี **works** เป็นกริยาของประโยค

ในครั้งแรกผู้แปลไม่ทราบว่าคำใดเป็นกริยา จึงแปลความหมายคลาดเคลื่อนไป โดยแปลว่า “การยึดถือตัวตนในลักษณะนี้ดึงเราให้ออกห่างจากสิ่งที่แวดล้อมและผู้คนที่อยู่รอบตัวเรา และเป็นการกระทำตรงข้ามกฎพื้นฐานทางธรรมชาติ”

แต่เมื่อทราบว่าคำกริยาแล้วจึงแปลความหมายใหม่ให้ตรงตามหน้าที่ของคำพร้อม กับปรับการเลือกใช้คำบางคำในประโยคให้ถูกความหมายด้วย

1.5 วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

อิทธิพลของวัฒนธรรมทำให้เกิดความแปลกแตกต่างของสังคมที่มีต่อภาษา วัฒนธรรมทางศาสนาและประเพณีสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างทางสังคม ความเชื่อค่านิยม และ ธรรมเนียม (ทิพา เทพอักษรพงศ์, 2547, น.20) ดังนั้นเมื่อแปลควรปรับเปลี่ยนบทแปลให้เข้ากับ วัฒนธรรมในภาษาแปล ที่จะทำให้ผู้อ่านในภาษาแปลเข้าใจได้ตรงกับผู้อ่านในภาษาต้นฉบับ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น.87)

ตัวอย่างที่ 17

ต้นฉบับ In this sense the physician is somewhat similar to a piano tuner, for he is aiming to attune the body to a sense of ‘perfect pitch’, **seeking to draw the body away from the density of pain and towards much more highly refined and healthier vibrations.** (p.30)

ฉบับแปล ในที่นี้แพทย์จะทำหน้าที่คล้ายเครื่องปรับเสียงเปียโน ที่จะปรับร่างกาย ให้อยู่ใน “สัมผัสแห่งเสียงที่สมบูรณ์” แพทย์จะค้นหาเพื่อ**ดึงเอาความเจ็บปวดที่ทับถมอยู่ใน ร่างกายออกไป** และทำให้การสันนิษฐานมีความประณีตและสมบูรณ์กว่ามากยิ่งขึ้น (น.51)

ผู้แปลพบปัญหาความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมซึ่งในต้นฉบับกล่าวถึง การนำ ร่างกายออกจากสิ่งไม่ดี ซึ่งขัดแย้งกับวัฒนธรรมไทยซึ่งโดยทั่วไปมักจะเอาสิ่งไม่ดีออกจากร่างกาย จึงต้องปรับบทแปลให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย และความเชื่อของคนไทย เพื่อให้ผู้อ่านคนไทยเข้าใจ ได้ง่ายยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 18

ต้นฉบับ In such a situation it is imperative to assist the person in regaining some sense of balance and perspective, for nobody really knows where our mind, our soul and our consciousness will go after a self-inflicted death. (p.14)

ฉบับแปล ในสถานการณ์เช่นนี้เราจำเป็นต้องช่วยเหลือเขาให้ได้รับสัมผัสแห่งความสมดุลและมนในสำนึกกลับคืนมาบ้าง เพราะไม่มีใครรู้จริงๆว่า **จิตของเรา และวิญญาณของเรา** จะไปยังที่ใดหลังการฆ่าตัวตาย (น.35)

คำว่า soul หมายถึง วิญญาณ และ consciousness หมายถึง ธาตุรู้ซึ่งมีลักษณะที่เกิดขึ้นหลังจากการตาย สำหรับวัฒนธรรมไทยจึงมีความหยาบคายคลั่งกันอยู่มาก ผู้แปลจึงเลือกที่จะแปลเพียงคำเดียวแต่ให้ความหมายครอบคลุมไปทั้งสองคำ จึงแปล soul and consciousness ว่า “วิญญาณ”

ตัวอย่างที่ 19

ต้นฉบับ The spark of the soul not mutely allow itself to flutter down to earth – it wanted to be here. (p.27)

ฉบับแปล **ดวงวิญญาณ**จะไม่ยอมปล่อยให้ตัวเองต้องพุ่งลงสู่พื้นโลกอย่างเงียบสงบ เพราะมันต้องการที่จะอยู่ที่โลกแห่งนี้ (น.48)

การใช้คำให้เข้ากับวัฒนธรรมในภาษาฉบับแปล โดยแปล “ดวงวิญญาณ” จะเหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยที่เรียกวิญญาณ ว่า“ดวง” มากกว่าการแปลตรงตัวว่า “ประกายแห่งวิญญาณ”

2. ปัญหาการแปลระดับถ่ายทอด

ผู้แปลได้ดำเนินการตามกระบวนการแปลในขั้นตอนที่ 3 การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล โดยนำปัญหาในระดับทำความเข้าใจมาวิเคราะห์ความหมายของคำ กลุ่มคำและสำนวน โครงสร้างภาษาทั้งในระดับโครงสร้างของคำ ประโยค และปรับบทแปลให้มีความหมายถูกต้องและครบถ้วนตามต้นฉบับ เนื้อหาชัดเจน และมีโครงสร้างตามภาษาไทยที่สละสลวย สำหรับการถ่ายทอดบทแปลผู้แปลได้สรุปประเด็นการแก้ปัญหาและการปรับบทแปล เป็น 2 ระดับ คือ 1. การปรับบทแปลระดับคำ 2. การปรับบทแปลระดับโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

2.1 การปรับบทแปลระดับคำ

2.1.1 การเติมคำอธิบาย

มีหลายลักษณะ เช่น การเติมลักษณะนามข้างหน้า ใช้ในกรณีที่คำคำนั้นไม่มีคำที่เทียบเคียงกันในภาษาฉบับแปล ลักษณะนามที่เติมลงไปจะทำให้ความหมายที่อ้างอิงนั้นชัดเจนขึ้น หรือการเติมข้อความสั้นๆเพื่ออธิบายคำหรือสำนวนที่เป็นปัญหา เพื่อให้ความหมายที่คำนั้นอ้างอิงไปถึงตรงกับต้นฉบับ หรือเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้กระจ่างขึ้น (สัญญาวิ สายบัว, 2550, น.65)

ตัวอย่างที่ 20

ต้นฉบับ Although Tibetan medicine typically offers herbal pills to assist in healing the energy blocks with the body, on this occasion my friend insisted she did not want pills, but only a mantra, as she trusted Dr. Dorjee's powers completely. (p.29)

ฉบับแปล แม้ว่าการแพทย์แผนทิเบตจะมียาสมุนไพรชนิดเม็ด ซึ่งมีสรรพคุณในการรักษาอาการพลังงานในร่างกายไม่ไหลเวียนก็ตาม แต่ในตอนนั้นเพื่อนของข้าพเจ้าคนนี้นี้ยืนยันว่าเธอไม่ต้องการรับประทานยา ต้องการแต่เฉพาะมนตร์เท่านั้น เป็นเพราะเธอเชื่อมั่นในพลังของคุณหมอดอร์จีอย่างมาก (น.50)

ผู้แปลได้เพิ่มลักษณะนาม “ชนิด” เพื่อให้ประโยคสละสลวย ต่อเนื่อง และเป็นธรรมชาติ อ่านแล้วไม่รู้สึกละเอียด

ตัวอย่างที่ 21

ต้นฉบับ In fact, the visualization of light is a practice quite central to tantric healing.(p.31)

ฉบับแปล ความจริงแล้วการสร้างภาพของแสงสว่างในใจ เป็นวิธีปฏิบัติแบบหนึ่งที่สำคัญที่เดียวในการรักษาแบบตันตระ (น.52)

เนื่องจากคำว่า “ตันตระ” ไม่มีคำเทียบเคียงกันในภาษาไทยผู้แปลจึงนำคำในภาษาอังกฤษมาใช้แล้วเติมลักษณะนาม “แบบ” ลงไปทำให้ความหมายที่อ้างอิงถึงชัดเจนขึ้น

ตัวอย่างที่ 22

ต้นฉบับ Through its various fields, whether electric, magnetic or electromagnetic, the body is inevitably affecting and being affected by other bodies,

objects and the environment as it moves through space and time. (p.17)

ฉบับแปล ในสนามอันหลากหลายนี้ไม่ว่าจะเป็นสนามไฟฟ้า สนามแม่เหล็กหรือสนามแม่เหล็กไฟฟ้า ร่างกายไม่อาจหลีกเลี่ยงต่อการส่งผลกระทบ และการได้รับผลกระทบจากร่างกายอื่น วัตถุอื่น หรือสิ่งแวดล้อมอื่น ในขณะที่ร่างกายนั้นเคลื่อนผ่านที่ว่างและเวลา (น.38)

การเติมลักษณะนามคำว่า “สนาม” เข้าไปเพื่อให้การใช้คำในประโยคดูสละสลวยและเป็นธรรมชาติ ผู้อ่านไม่รู้รู้สึกสะดุด

2.1.2 การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ

ในกรณีที่ไม่มีคำศัพท์เทียบเคียงได้ในฉบับแปล อาจแก้ปัญหาโดยการใช้วลีหรือประโยคที่บอกลักษณะของสิ่งนั้น หรือกิจกรรมนั้นแทน (สัญญาวิ สายบัว, 2551, น. 67) ในที่นี้ผู้แปลใช้วลีแทนคำ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 23

ต้นฉบับ If *rLung, Tripa and Badkan* are maintained well by adequate food, healthy lifestyle and regular meditation, they will operate harmoniously in our body. (p.12)

ฉบับแปล ถ้าพลังงานพื้นฐานทั้งสามในร่างกายอันประกอบไปด้วย ลุง ทรีปะ และเมแกน ได้รับการดูแลอย่างดีด้วยอาหารที่เหมาะสม การใช้ชีวิตที่คำนึงถึงสุขภาพ และการปฏิบัติสมาธิเป็นประจำ พลังงานทั้งสามนี้ก็จะทำงานอย่างประสานกลมกลืนกันภายในร่างกายของเรา (น.33)

ผู้แปลเพิ่มวลีว่า “พลังงานพื้นฐานทั้งสามในร่างกายอันประกอบไปด้วย” เนื่องจากเป็นการกล่าวถึงพลังงานลุง ทรีปะ และเมแกน เป็นครั้งแรก การเพิ่มคำอธิบายเข้าไปโดยการใช้วลี “พลังงานพื้นฐานทั้งสามในร่างกายอันประกอบไปด้วย” ขยายความจะช่วยเพิ่มความเข้าใจพื้นฐานแก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 24

ต้นฉบับ So for instance, if a doctor was practicing in countries such as Scotland, Ireland and parts of Canada where it rains throughout the year, he would understand these to be ‘rLung places’ due to the cooling nature of the rain in the air, and

would adjust his diagnostic approach accordingly, expecting a general increase in the rLung energy within the people living in those areas. (p.18)

ฉบับแปล ยกตัวอย่างเช่น ถ้าแพทย์ตรวจรักษาคนไข้ในประเทศต่างๆ อาทิเช่น สกอตแลนด์ ไอร์แลนด์ และภูมิภาคต่างๆ ของประเทศแคนาดา ซึ่งเป็นแถบที่ฝนตกตลอดปี แพทย์จะทราบว่าลักษณะอากาศเช่นนี้เป็นสถานที่ที่เหมาะสมแก่การเติบโตของพลังงานลุ่ม ด้วยธรรมชาติที่เย็นของฝนในอากาศ แพทย์จะปรับวิธีการการวินิจฉัยให้สอดคล้อง โดยคำนึงถึงการเพิ่มขึ้นของพลังงานลุ่มของคนที่อยู่ในพื้นที่แถบนั้น (น.39)

ผู้แปลอธิบายความหมายของ rLung places ให้ผู้อ่านเข้าใจเพิ่มมากขึ้น โดยเพิ่มวลีว่า "...ที่เหมาะสมแก่การเติบโตของ..."

ตัวอย่างที่ 25

ต้นฉบับ However, in response to those who perceive curing on the psychic and spiritual levels as some kind of hocus pocus, the doctor will always refer all medical skills and healing capacity back to the exact, proven science of the Four Tantas, and through these sacred teachings to the Medicine Buddha. (p.28)

ฉบับแปล แต่เพื่อไม่ให้มีความขัดแย้งกับผู้ที่ไม่เชื่อและคิดว่าการรักษาโดยวิธีทางจิตวิญญาณเป็นเรื่องหลอกลวง แพทย์จึงอ้างถึงทักษะทางการแพทย์และความสามารถในการรักษาทั้งหมดที่มาจากตำราตันตระทั้งสี่เล่มที่ได้ผ่านการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์มาแล้ว และจากคำสอนอันศักดิ์สิทธิ์ที่มีต่อพระไภษัชยคุรุซึ่งเป็นแพทย์พระโพธิสัตว์ในพุทธศาสนาหายาน (น.49)

ในการกล่าวถึง the Medicine Buddha เป็นครั้งแรก จึงเลือกใช้วลีเพื่ออธิบายความหมายเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำว่า "พระไภษัชยคุรุ" ซึ่งเป็นคำเฉพาะได้ง่ายยิ่งขึ้น

2.1.3 การใช้คำที่อ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งเฉพาะ

มักใช้ในกรณีที่คำในต้นฉบับมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งหรือกิจกรรมซึ่งไม่มีในภาษาฉบับแปล แต่ในกรณีนี้ผู้แปลใช้โดยพิจารณาจากความหมายโดยรวมของบริบทนั้นๆ ว่าหากใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าจะช่วยให้การสื่อความหมายได้ดีกว่า

ตัวอย่างที่ 26

ต้นฉบับ Although Tibetan medicine typically offers herbal pills to assist in healing the energy blocks with the body, on this occasion my friend insisted she did not want pills, but only a mantra, as she trusted Dr Dorjee's powers completely. (p.29)

ฉบับแปล แม้ว่าการแพทย์แผนทิเบตจะมียาสมุนไพรชนิดเม็ด ซึ่งมีสรรพคุณในการรักษาอาการพลังงานในร่างกายไม่ไหลเวียนก็ตาม แต่ในตอนนั้นเพื่อนของข้าพเจ้าคนนี้นี้ยืนยันว่า เธอไม่ต้องการรับประทานยา เธอต้องการแต่เฉพาะมนตร์เท่านั้น เป็นเพราะเธอเชื่อมั่นในพลังของคุณหมอต่อวิธีอย่างมาก (น.50)

การแปล pills ว่า “ยา” สามารถสื่อความหมายของต้นฉบับได้ดีกว่า การแปลว่า “ยาเม็ด” เพราะจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจไปได้ว่า ต้องการยาชนิดอื่นยกเว้นยาเม็ด แต่ในบริบทนี้ผู้เขียนต้องการสื่อว่า ไม่ต้องการรักษาโดยวิธีการรับประทานยา

ตัวอย่างที่ 27

ต้นฉบับ Birth plants us in the universal garden, where we are immediately connected to the forces of nature, the laws of physics, and the interconnection of creation. (p.26)

ฉบับแปล การเกิดได้ปมเพาะมนุษย์ในสวนแห่งเอกภพ อันเป็นที่ที่เชื่อมโยงตัวเราเข้ากับพลังแห่งธรรมชาติ กฎฟิสิกส์และความเกี่ยวข้องของระหว่างสรรพสิ่งทั้งหลายในทันทีทันใด (น.47)

การแปล “us” ว่า “มนุษย์” เพราะเป็นการเกริ่นนำ การสื่อความหมายให้ที่กว้างเพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพโดยรวม ไม่เฉพาะเจาะจง แล้วจึงใช้คำที่มีความหมายแคบตามมา คือคำว่า “เรา” ในคำถัดมาของประโยค จะช่วยลดการใช้คำซ้ำซ้อนและทำให้ประโยคดูไม่ราบเรียบ

ตัวอย่างที่ 28

ต้นฉบับ There is no certainty of the magnificence to come, the exquisite unfolding of its mandala-like petals, its particular colour and subtle perfume. (p.14)

ฉบับแปล ไม่มีความแน่นอนว่าจะได้สัมผัสกับของความงดงามอันสวยวิจิตรของกลีบดอกไม้ที่บ้านสะพรั่งเป็นวง กลีบดอกมีสีอันแปลกตาและกลิ่นหอมอันล้ำลึก (น.36)

เนื่องจากตามอภิธานศัพท์หน้าที่ 292 mandala หมายถึง แผนภาพที่มีลักษณะสมมาตร และมุ่งไปที่จุดศูนย์กลาง โดยทั่วไปแล้วสามารถแบ่งส่วนเป็นขนาดที่เท่าๆกันได้ เป็นสัญลักษณ์ของการพบเห็นอาณาเขตของพระเจ้า ซึ่งมีลักษณะเป็นวงกลมรอบจุดศูนย์กลาง หรือชุดของวงกลมแผ่กว้างออกไปซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการหยั่งรู้ในทุกลำดับและการตระหนักรู้ในทุกชั้น แมนดาลาเป็นเครื่องนำไปสู่การรวมจิตให้เป็นสมาธิ และช่วยในการจินตนาการและการเฉลิมฉลองสมาธิใหม่ หากแปลว่า “กลีบดอกที่มีลักษณะสมมาตร” อาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ยาก จึงใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าแทนคำที่มีความหมายเฉพาะกว่า ซึ่งในที่นี้ใช้คำว่า “วง”

2.1.4 การเติมคำเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่าง ๆ

ภาษาอังกฤษแสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิด (ประโยค หรือ วลี) ด้วยโครงสร้างประโยคซึ่งไม่มีใช้ในภาษาไทย วิธีที่จะแสดงความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มความคิดเหล่านี้ก็คือ การใช้คำหรือสำนวนที่บอกความสัมพันธ์นั้นๆ (สัญญาวิ สายบัว, 2550, น. 68)

ตัวอย่างที่ 29

ต้นฉบับ Unfortunately, when any of the three humours move out of balance a chain reaction manifests itself, upsetting the finely balanced energies rLung, Tripa and Badkan. (p.12)

ฉบับแปล หากโชคร้ายเมื่อพลังงานตัวใดในสามตัวเคลื่อนออกจากความสมดุล ปฏิกิริยาลูกโซ่จะเกิดตามมา **สภาวะดังกล่าว** ส่งผลเสียต่อความสมดุลที่ดีของพลังงาน **ลุน** **ทรีปะ** และ **แบคกัน** (น.34)

การเติมคำเชื่อม “สภาวะดังกล่าว” ระหว่างประโยคย่อย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคย่อย ซึ่งในต้นฉบับไม่มี จะทำให้ประโยคโดยรวมมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 30

ต้นฉบับ Even flowers need certain conditions in order to bloom, such as the wind is needed to blow and develop the flower, water to moisten it and earth for its base. (p.24)

ฉบับแปล แม้แต่ดอกไม้ยังจำเป็นต้องมีสภาพที่เหมาะสมแก่การผลิตดอก เช่น ต้องการลมเพื่อการเคลื่อนไหวและการเจริญเติบโต **ต้องการน้ำ** เพื่อความชุ่มชื้น และ **ต้องการดิน**

เพื่อการยึดเกาะ (น.45)

การเติมคำเชื่อม “ต้องการ” ระหว่างประโยคย่อย เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างประโยคย่อย โดยที่ประโยคย่อยก่อนหน้าได้กล่าวถึง is needed ไว้แล้ว แต่ในต้นฉบับมิได้กล่าวในประโยคต่อมา จึงได้เพิ่มคำว่า “ต้องการ” เพื่อให้ประโยคโดยรวมมีความชัดเจน และสละสลวยยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 31

ต้นฉบับ For at birth we unavoidably enter the entire life process, the great wheel of transformation, the extraordinary journey from birth to death. (p.26)

ฉบับแปล เพราะว่า ณ ขณะที่เกิด เราได้เข้าไปสู่วงวนแห่งชีวิตทั้งหมดอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นวงล้ออันยิ่งใหญ่ของการเปลี่ยนสภาพ เป็นการเดินทางที่ไม่ธรรมดาตั้งแต่เกิด จวบจนกระทั่งสิ้นลมหายใจ (น.46)

การเติมคำเชื่อม “เป็น” ระหว่างประโยคย่อย เพื่อให้คำแสดงความบ่งบอกความหมายที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และนำหน้าของประโยคเท่ากัน

ตัวอย่างที่ 32

ต้นฉบับ The ancient texts refer to a period of 500 years, which is believed to have began in the eighteenth century, and in which a total of eighteen modern microbial and infectious diseases will manifest.(p.29)

ฉบับแปล ตำราโบราณได้กล่าวถึงช่วงเวลา 500 ปี ซึ่งเชื่อกันว่าเริ่มขึ้นในศตวรรษที่สิบแปด โรคสมัยใหม่เกี่ยวกับจุลินทรีย์และการติดเชื้อจำนวนทั้งสิ้นสิบแปดชนิดมาจากช่วง 500 ปีนี้ (น.50)

การเติมคำเชื่อมระหว่างประโยคย่อยเพื่อให้ประโยคมีความชัดเจนและแสดงความต่อเนื่อง สอดคล้องกับประโยคก่อนหน้าที่กล่าวถึง “a period of 500 years”

ตัวอย่างที่ 33

ต้นฉบับ During the adult stage there is a lot of heat in the body, and since fully developed adult are prone to get into fights and feel strongly about things, this all increase Tripa. Children cry, wet beds, love sweets and live on milk. They are ignorant

about the world and have to be taught everything. They are prone to Badkan diseases. (p.18)

ฉบับแปล ในช่วงที่เป็นผู้ใหญ่จะมีความร้อนในร่างกายเป็นจำนวนมาก การเติบโตจนเต็มที่ทำให้ผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะทะเลาะเบาะแว้งและแสดงอารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ อย่างเต็มที่ ทั้งหมดนี้จะทำให้พลังทวีปสูงขึ้น **ในขณะที่**เด็กๆ ชอบร้องไห้ ปัสสาวะรดที่นอน ชอบขนมหวาน และตีนมเป็นอาหาร พวกเขาไม่สนใจต่อความเป็นไปบนโลก และต้องได้รับการอบรมสั่งสอนในทุกๆ เรื่อง เด็กเหล่านี้มีแนวโน้มจะเป็นโรคที่เกี่ยวกับเมแกน (น.39)

เนื่องจากประโยคก่อนหน้ากล่าวถึงผู้ใหญ่ แต่ในประโยคถัดมากล่าวถึงเด็ก ผู้แปลจึงเติมคำเชื่อมระหว่างประโยค “ในขณะที่” เพื่อแสดงความหมายที่ตรงกันข้ามของประโยค

2.1.5 การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป

คำหรือสำนวนซึ่งมีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่ไม่อยู่ในภาษาฉบับแปล และไม่ใช้ความหมายที่สำคัญของต้นฉบับอาจจะถูกละทิ้งไม่ปรากฏในฉบับแปลได้ในกรณีเดียว คือ เมื่อการละคำหรือข้อความนั้นซึ่งแม้จะทำให้ความหมายต้องขาดไปบ้าง จะไม่ทำให้บรรยากาศ รสชาติ และสาระสำคัญของต้นฉบับเสียไป คำหรือข้อความที่ตัดออกไปนั้นจะต้องสั้นและเล็กน้อยเท่านั้น (สัญญาวิ สายบัว, 2551, น.69)

ตัวอย่างที่ 34

ต้นฉบับ Yet, as will be seen from the practice detailed at the end of this chapter, even the simple act of smiling can have a very real, direct effect upon this life supporting essence in the heart. (p.23)

ฉบับแปล แต่ในแบบฝึกหัดที่แสดงรายละเอียดไว้ท้ายบทนี้ แม้การยิ้มจะเป็นการกระทำที่ธรรมดา แต่จะมีผลกระทบโดยตรงอย่างแท้จริงต่อส่วนประกอบที่สำคัญในหัวใจ ที่เป็นสิ่งค้ำจุนชีวิต (น.44)

การตัดสำนวน “as will be seen” เนื่องจากพิจารณาแล้วว่าคำดังกล่าวเป็นการหากละไปก็ไม่ได้ทำให้ความหมายโดยรวมของประโยคขาดหายไปแต่อย่างใด แต่จะทำให้ประโยคฉบับแปลมีความกระชับและไม่เยิ่นเย้อ

ตัวอย่างที่ 35

ต้นฉบับ It is as if, facing a jewel, we no longer see the diamond as a whole, only a tiny facet **which soon becomes the whole picture.** (p.20)

ฉบับแปล คล้ายกับการมองอัญมณีชิ้นหนึ่ง ที่เราไม่อาจตัดสินว่ามันคือเพชรจากเพียงแค่เหลี่ยมมุมเล็กๆ ด้านหนึ่ง (น.40)

การไม่แปล “which soon becomes the whole picture” เนื่องจากมีความหมายเช่นเดียวกันกับส่วนที่เหลือของประโยคนี้ทั้งประโยค หากแปลอีกก็จะเป็นการอธิบายความหมายของประโยคนี้ทั้งประโยค ซ้ำอีกกรอบหนึ่ง ทำให้ประโยคเยิ่นเย้อ

2.1.6 การแปลสรรพนาม

ภาษาไทยไม่นิยมใช้สรรพนามมากเท่าภาษาอังกฤษ มักใช้คำนามนั้นซ้ำหรือหาคำนามอื่นที่หมายถึงคำนามนั้นมาใช้ และการใช้สรรพนามในภาษาไทยก็ไม่เข้าหลักเกณฑ์ทางไวยากรณ์ของการใช้คำสรรพนามในภาษาอังกฤษด้วย (ดวงตา สุพล, 2541, น. 70) นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการใช้ด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะภาษาไทยมีคำสรรพนามให้เลือกใช้มากกว่าภาษาอังกฤษมาก (วรรณถ วิมลเฉลา, 2543, น.94) ผู้แปลจึงต้องให้ความสำคัญกับการแปลสรรพนามเพราะจะส่งผลต่อความสละสลวยและความเข้าใจที่ชัดเจนของภาษาไทยด้วย

ตัวอย่างที่ 36

ต้นฉบับ In such a situation it is imperative to assist the person in regaining some sense of balance and perspective, for nobody really knows **where our mind, our soul and our consciousness will go after a self-inflicted death.** However, what one can be sure of is that it will not be to a place any better than our former life, even if we thought it was a particularly unpleasant one. (p.14)

ฉบับแปล แต่ที่แน่ๆ คือ**สถานที่แห่งนั้น**จะไม่มีทางที่จะดีกว่าที่ที่เราอยู่ในปัจจุบันนี้ แม้ว่าเราจะคิดว่า**ชีวิตปัจจุบัน**ไม่ดีเลยก็ตาม (น.35)

สรรพนาม “it” ตัวแรกแทน สถานที่หลังการตายหรือภพหน้าหรือชาติหน้า จึงแทนด้วย “สถานที่แห่งนั้น” เนื่องจากประโยคก่อนหน้าได้กล่าวถึงชีวิตหลังความตายไปแล้ว ผู้อ่านจึงสามารถเชื่อมโยงความคิดกันได้โดยไม่ต้องระบุว่าเป็นชีวิตในชาติหน้าหรือชีวิตหลังความตายแต่อย่างใด ส่วนสรรพนาม “it” ตัวที่สองแทน สถานที่หรือชีวิตในชาติปัจจุบัน

ตัวอย่างที่ 37

ต้นฉบับ We are like the rose and should give ourselves the best chance in life. (p.15)

ฉบับแปล **มนุษย์เราก็ค้ายกับกุหลาบ** เราควรให้โอกาสที่ดีที่สุดในชีวิตแก่ตนเอง (น.36)

การแปลสรรพนาม we ว่า “มนุษย์เรา” เพื่อแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียนที่ต้องการสื่อถึงผู้อ่านทุกคนในฐานะที่เป็น มนุษย์

ตัวอย่างที่ 38

ต้นฉบับ Electromagnetic fields are subject to the laws of attraction and repulsion, whereas in the case of gravitational field they not only attract one body to another body but also curve space around themselves by attracting equally in all directions. (p.16)

ฉบับแปล สนามแม่เหล็กไฟฟ้าขึ้นอยู่กับกฎของการดึงดูดและการผลักกัน แต่ในกรณีของสนามโน้มถ่วงของโลก นอกจากจะมีแรงดึงดูดสิ่งหนึ่งไปหาอีกสิ่งหนึ่งแล้วยังทำให้พื้นที่รอบ**สนามแม่เหล็กไฟฟ้า**โค้งงอจากการดึงดูดด้วยแรงเท่ากันในทุกทิศทางด้วย (น.37)

การแปลสรรพนาม themselves ว่า “สนามแม่เหล็กไฟฟ้า” เพื่อแทนที่สรรพนามที่กล่าวถึง ส่วนสรรพนาม they แทนคำว่า “สนามแม่เหล็กไฟฟ้า” เช่นกัน แต่ละคำไว้ เนื่องจากสรรพนามอยู่ใกล้กับคำที่สรรพนามนั้นใช้แทน หากแปลจะทำให้ประโยคเยิ่นเย้อ

ตัวอย่างที่ 39

ต้นฉบับ A particularly intense and profound impression of Tibetan medicine and its practitioners occurred when I accompanied a very great and deeply spiritual lady to consult Dr Pema Dorjee. (p.29)

ฉบับแปล ข้าพเจ้ามีความประทับใจอย่างสุดซึ้งต่อการแพทย์ทิเบตและแพทย์แผนทิเบตเมื่อมีโอกาสติดตามสุภาพสตรีท่านหนึ่งไปพบกับนายแพทย์เปมา ดอร์จี (น.50)

ผู้แปลแปล “I” ว่า “ข้าพเจ้า” เนื่องจากเป็นภาษาเขียนที่เป็นการเล่าประสบการณ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านซึ่งมีความหากันพอสมควรและมีท่วงทำนองการเขียนแบบกึ่งทางการ

2.1.7 การแปลประโยคที่ประธานไร้ความหมาย (grammatical Subject or dummy subject)

ความแตกต่างระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษอย่างหนึ่งคือ ภาษาไทยบางครั้งประธานไม่มีความหมายและไม่จำเป็นต้องมี เช่น การมีคำกริยาลอยๆ โดยไม่จำเป็นต้องมีประธาน ในขณะที่ภาษาอังกฤษ ไม่ว่าประธานจะมีความหมายหรือไม่ จำเป็นต้องมีประธานและภาคแสดงเสมอ (ทิพา เทพอัศวพงศ์, 2547, น.67) เช่น คำว่า “It” หรือ “there” เมื่อแปลเป็นภาษาไทยจึงไม่จำเป็นต้องมีประธานเสมอไป

ตัวอย่างที่ 40

ต้นฉบับ It is the *rLung* energy that is responsible for the transformation of the seven constituents, which takes place through breathing, thinking power, speaking, the flow of urine, movement of faeces and menstruation. (p.14)

ฉบับแปล พลังงานลู่จะทำหน้าที่ในการเปลี่ยนรูปองค์ประกอบทั้งเจ็ด ซึ่งเกิดขึ้นจากการหายใจ พลังความคิด การพูดจา การไหลของปัสสาวะ การเคลื่อนของอุจจาระ และการมีประจำเดือน (น.35)

เนื่องจาก it is ในที่นี้เป็นการเติมประธานและกริยาเพื่อให้ประโยคต้นฉบับสมบูรณ์ตามหลักไวยากรณ์ ไม่ได้แสดงความหมายของคำใดเป็นการเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องแปล

ตัวอย่างที่ 41

ต้นฉบับ It is vital for health to keep the flowers freshly nourished in fertile soil in order to maintain healthy root. (p.12)

ฉบับแปล เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับความมีสุขภาพที่ดี เราจะต้องบำรุงรักษาดอกไม้ให้สดชื่นในดินอันอุดมสมบูรณ์เพื่อคงความแข็งแรงของรากไว้เสมอ (น.33)

เนื่องจาก it is ในที่นี้เป็นการเติมประธานและกริยาเพื่อให้ประโยคต้นฉบับสมบูรณ์ตามหลักไวยากรณ์ ไม่ได้แสดงความหมายของคำใดเป็นการเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องแปล

ตัวอย่างที่ 42

ต้นฉบับ On reflection, it seems to me that this great doctor had summoned a very high healing power of light for a creative purpose. (p.31)

ฉบับแปล หลังจากไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้า คุณคล้ายกับว่า นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ ได้รวบรวมพลังแสงในการรักษาที่สูงยิ่งโดยมีจุดมุ่งหมายในเชิงสร้างสรรค์ (น.52)

เนื่องจาก it ในที่นี้เป็นการเติมประธานเพื่อให้ประโยคต้นฉบับสมบูรณ์ตามหลัก ไวยากรณ์ ไม่ได้แสดงความหมายของคำใดเป็นการเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องแปล

ตัวอย่างที่ 43

ต้นฉบับ There is a powerful thread of alchemy running throughout Tibetan medicine, for it aims to transform the energies in the body by the use of various medicinal herbs and substance. (p.28)

ฉบับแปล แนวคิดหนึ่งอันทรงอิทธิพลในเรื่องการแปรธาตุให้มีพลังมากขึ้นได้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในการแพทย์แผนทิเบต มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนแปลงพลังงานในร่างกาย โดยใช้สมุนไพรและตัวยาทางการแพทย์หลากหลายชนิด (น.49)

เนื่องจาก There is ในที่นี้เป็นการเติมประธานและกริยาเพื่อให้ประโยคต้นฉบับสมบูรณ์ตามหลักไวยากรณ์ ไม่ได้แสดงความหมายของคำใดเป็นการเฉพาะ จึงไม่จำเป็นต้องแปล

2.1.8 การแปลคำสหบทหรือคำปรากฏร่วม (collocation)

ภาษาอังกฤษมีการใช้คำสหบทหรือคำปรากฏร่วมอยู่เสมอ เช่นเดียวกับกับภาษาไทย สหบทคือการใช้คำ การจัดวางคำ หรือกลุ่มคำที่ต้องใช้ควบคู่กันในประโยคที่เจ้าของภาษานิยม และเห็นว่าถูกต้อง (วงศ์ วรรณพิเชฐ, อ้างถึงในสุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น.251) ดังนั้นการแปลคำสหบทหรือคำปรากฏร่วมจึงต้องมีความพิถีพิถันในการเลือกใช้คำให้เข้ากับความหมายแล้ว ยังต้องมีสำนวนตามแบบภาษาไทยด้วย

ตัวอย่างที่ 44

ต้นฉบับ Remember that in this life we may enjoy wealth, but in the final analysis it is only our accumulated merits that we can take with us when the time has come for us to leave this world. (p.24)

ฉบับแปล จงจำไว้ว่าในชีวิตนี้ เราอาจจะเพลินเพลินกับความมั่งคั่ง แต่เมื่อพิจารณาแล้ว สุดท้ายก็มีเพียงคุณความดีที่สะสมในตัวเราเท่านั้นที่จะติดตัวเราไป เมื่อถึงเวลาที่

เราต้องจากโลกนี้ไป (น.44)

ความหมายของ leave คือ การออกไป การจากไป ส่วน world แปลว่าโลกที่เราอยู่ในปัจจุบัน เมื่อแปลรวมกันแล้วสามารถแปลได้ตรงตัวโดยมิต้องปรับการใช้คำแต่อย่างใดเนื่องจากคำปรากฏร่วมกันสามารถเข้าใจความหมายได้ตรงกันทั้งในภาษาอังกฤษและภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 45

ต้นฉบับ On reflection, it seems to me that this great doctor had **summoned** a very high healing **power** of light for a creative purpose. (p.31)

ฉบับแปล หลังจากไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนในสิ่งที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้า ดูคล้ายกับว่า นายแพทย์ผู้เชี่ยวชาญท่านนี้ ได้**รวบรวมพลัง**แสงในการรักษาที่สูงยิ่งโดยมีจุดมุ่งหมายในเชิงสร้างสรรค์ (น.52)

ความหมายของ summon คือการเรียกตัว การปลุกเร้า การกระตุ้น เมื่อมาใช้คู่กับ power ซึ่งแปลว่า พลัง อำนาจ จึงต้องแปลให้เข้ากับบริบท ว่า “รวบรวมพลัง”

ตัวอย่างที่ 46

ต้นฉบับ This image within the mind is a living entity, to such an extent that the fully trained doctor has the power to **visualize rays of light** emanating from the Medicine Buddha, and entering the patient's body. (p.31)

ฉบับแปล มโนภาพที่เกิดขึ้นภายในใจนับเป็นเอกลักษณ์ที่มีชีวิตอย่างหนึ่ง แพทย์ที่ผ่านการฝึกฝนอย่างเต็มที่แล้วจะมีพลังในการ**นิมิตแสง**ที่ส่องสว่างออกมาจากพระไภษัชยคุรุ และส่งเข้าไปยังร่างกายของคนไข้ (น.52)

ความหมายของ visualize คือการมองเห็น การนึกภาพ การจินตนาการ เมื่อมาใช้ร่วมกับคำว่า ray of light ซึ่งแปลว่า รังสีของแสง จึงต้องแปลให้สอดคล้องกันกับบริบทว่า “นิมิตแสง” เนื่องจากคำว่า “นิมิต” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานหมายถึง การสร้าง แปลง ทำ นิมิต

ตัวอย่างที่ 47

ต้นฉบับ Truly we are blessed to receive such ancient healing, and if anyone **raises the question** of proof, the following indisputable truism (from *Man: Known*

and Unknown by John Langdon Davies) may be helpful: (p.32)

ฉบับแปล เราารู้สึกเบิกบานใจที่จะรับเอาการรักษาแบบโบราณเช่นนี้ไว้ และหากผู้ **หยิบยกประเด็น** ในเรื่องของการพิสูจน์ คำกล่าวที่จริงแท้ในตัวมันเองและไม่อาจโต้แย้งได้ ดังต่อไปนี้ (จาก มนุษย์: สิ่งที่อยู่และไม่รู้ โดย จอห์น ลังดอน เดวิส)

น่าจะเป็นประโยชน์: (น.53)

ความหมายของ raises คือการยก การทำให้สูงขึ้น ส่วนคำว่า question แปลว่า คำถาม ข้อสงสัย เมื่อมาใช้คู่กันแล้ว หากแปลตรงตัวจะทำให้ภาษาไทยไม่เป็นธรรมชาติ จึงต้อง แปลให้เข้ากับบริบทว่า “หยิบยกประเด็น”

2.1.9 การแปลวลีเชิงเปรียบเทียบ

การแปลวลีเชิงเปรียบเทียบ เป็นรูปแบบหนึ่งของการสื่อความหมาย ซึ่งไม่สามารถ แปลคำต่อคำให้สื่อความหมายที่แท้จริงได้ จึงจำเป็นต้องแปลแบบอธิบายความ ผู้อ่านจึงจะเข้าใจ ความหมายได้อย่างชัดเจน

ตัวอย่างที่ 48

ต้นฉบับ Tibetan medicine is a science of equilibrium, which understands the close relationship of our bodies to the universe as a form of cosmic embrace in the dance of existence. (p.23)

ฉบับแปล การแพทย์แผนทิเบตคือวิทยาศาสตร์แห่งความสมดุลที่เข้าใจ ความสัมพันธ์อันใกล้ชิดของร่างกายที่มีต่อเอกภพว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการดำรงอยู่ของมนุษย์ใน ฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของจักรวาลซึ่งเป็นการดำรงอยู่ที่เป็นจังหวะสัมพันธ์กันเหมือนการเต้นรำ (น.44)

ผู้แปลเลือกวิธีการแปลโดยการอธิบายความหมายของ cosmic embrace in the dance of existence ให้เข้าใจยิ่งขึ้น โดยอาศัยบริบทของข้อความใกล้เคียง เพราะหากแปลตรงตัว อาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยในความหมายของคำได้ ในที่นี้ใช้การแปลแบบตีความตามบริบท จากการใช้คำเปรียบเทียบเชิงอุปมาอุปไมย (metaphor) คือการระบุสิ่งหนึ่งโดยใช้อีกสิ่งหนึ่งมา เทียบเคียง โดยใช้คำว่า “เป็น” โดยผู้เขียนเปรียบเทียบการที่มนุษย์รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของ จักรวาลคล้ายกับการเต้นรำที่ต้องมีจังหวะเพื่อให้ตัวเราสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยสุขภาพที่ดีไม่ เจ็บป่วย การเต้นเป็นจังหวะหมายถึง ความสมดุลของพลังงานทั้งสาม (three humour) ในร่างกาย

ทำให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ดี การเต้นไม่เป็นจังหวะหรือไม่เข้ากับจังหวะหมายถึงการทำให้พลังงานทั้งสามเสียสมดุลซึ่งจะส่งผลเสียตามมานั้นก็คือ ความเจ็บป่วย สรุปได้ว่า cosmic embrace in the dance of existence ก็คือ การดำรงอยู่ของมนุษย์ในจักรวาลก็ต้องมีจังหวะที่สัมพันธ์กันคล้ายกับการเต้นรำ

ตัวอย่างที่ 49

ต้นฉบับ Every human being is a tiny, particularized facet in the universal jigsaw, born in answer to the question posed by the forces of existence at a split second in time. (p.26)

ฉบับแปล มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่เล็กมาก ถ้าเปรียบจักรวาลเป็นภาพที่เกิดจากชิ้นส่วนเล็ก ๆ ต่อกัน มนุษย์ก็เป็นชิ้นส่วนที่มีลักษณะเฉพาะชิ้นหนึ่ง เกิดขึ้นเพื่อเป็นคำตอบให้กับพลังแห่งการดำรงอยู่ ณ ช่วงเศษเสี้ยวของเวลา (น.47)

เนื่องจากคำว่า jigsaw ในภาษาไทยอาจหาคำที่เทียบเคียงในบริบทนี้ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ยาก จึงจำเป็นต้องขยายความเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำว่า “universal jigsaw”

ตัวอย่างที่ 50

ต้นฉบับ As I looked deep within the ocean of his vision, the storm within me subsided and peace enveloped me as I felt the inner shock move up through my body and out through the top of my head. (p. 30)

ฉบับแปล ขณะที่ข้าพเจ้ามองลึกเข้าไปดวงตาของท่านที่มองเห็นความเป็นไปอย่างกว้างขวางดั่งมหาสมุทรแห่งการมองเห็น ความปั่นป่วนราวพายุในตัวข้าพเจ้าได้ลดลงและความสงบเข้าห่อหุ้มตัวข้าพเจ้าไว้ ข้าพเจ้ารู้สึกได้ว่าความสะเทือนใจอย่างรุนแรงที่อยู่ภายในได้เคลื่อนออกจากร่างกายผ่านทางศีรษะส่วนบนสุดของข้าพเจ้า (น.51)

ต้นฉบับใช้คำกล่าวเกินจริงหรืออติพจน์ (hyperbole) เพื่อเน้นความรู้สึก ทำให้ข้อความนั้นมีน้ำหนักหรือเกิดความซาบซึ้ง ซึ่งผู้อ่านทราบดีว่าถ้อยคำนั้นไม่เป็นความจริง แต่เห็นภาพพจน์ได้ง่าย (ดวงใจ ไทยอนุญ, 2549, น.80) ในที่นี้เปรียบดวงตามิใช่เพียงแค่การมองเห็นเท่านั้น แต่ยิ่งใหญ่ดูจะเห็นความเป็นไปเกี่ยวกับความเจ็บป่วยอีกด้วย ผู้แปลจึงใช้วิธีการขยายความของคำเพิ่มเติม เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำได้ง่ายขึ้น แต่มิได้อธิบายความหมาย

ของคำนั้นโดยตรง เพื่อคงอรรถรสให้ใกล้เคียงต้นฉบับผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจความหมายของคำ จากบริบทของเรื่องได้

ตัวอย่างที่ 51

ต้นฉบับ For we are a tiny drop of life immersed in the universal ocean, stretching from the beginning of time into the distant future, intimately connected with all that has gone before, all that is and all that will be. (p.16)

ฉบับแปล ถ้าเปรียบเอกภพเป็นเสมือนมหาสมุทร ชีวิตคนเราแต่ละคนก็เป็น **จุดหยดน้ำเล็กๆ หยดหนึ่งเท่านั้น** เราแผ่ออกจากจุดเริ่มต้นของเวลาไปยังอนาคตที่ห่างไกลออกไป เราเชื่อมโยงกับสิ่งที่ผ่านไปแล้วทั้งหมดอย่างเหนียวแน่น ทั้งหมดนี้คือสิ่งที่เป็นอย่างอยู่ และทั้งหมดนี้ก็คือสิ่งที่จะเป็นต่อไป (น.37)

ผู้แปลใช้วิธีการแปลโดยการระบุลักษณะสิ่งหนึ่ง โดยการใช้อีกสิ่งหนึ่งมาเทียบเคียง ซึ่งเรียกว่า อุปลักษณ์ ในที่นี้เป็นการระบุถึงมนุษย์ โดยใช้หยดน้ำเทียบเคียง และในที่นี้เป็นการเปรียบเทียบตามความคิดส่วนตัวของผู้เขียน (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น.175) ผู้แปลจึงแปลแบบรักษาเค้าเอาไว้แต่เสริมด้วยการตีความตามที่เห็นควร (Newmark อ่างถึงใน, สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น.172)

2.2 การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา

เป็นการปรับบทแปลเพื่อให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบท และมีลักษณะที่ไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาในฉบับแปล (สัจฉวี สายบัว, 2550 น.71) ในที่นี้ผู้แปลได้ปรับบทแปลใน 2 ระดับ คือ ระดับคำและระดับประโยค ดังนี้

2.2.1 ระดับโครงสร้างของคำ

เนื่องจากโครงสร้างของคำในภาษาอังกฤษมีส่วนที่แตกต่างจากภาษาไทย ซึ่งอาจเป็นปัญหาในการแปล ใน 2 ประการ คือ ความแตกต่างด้านคุณสมบัติและการทำงานของคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์ของประโยค เช่น คำกริยาเปลี่ยนรูปไปตามประธาน และบอกเวลาที่กริยานั้นเกิดขึ้นหรือบอกสภาพการเสร็จสมบูรณ์ของกริยานั้น ประการ ต่อมาก็คือ ความแตกต่างในด้านการประกอบคำด้วยหน่วยเสียงหรือหน่วยคำพิเศษเพื่อบอกความหมายเพิ่มเติมในด้านเพศ พจน์ กาล และความหมายอื่นๆ ผู้แปลอาจเปลี่ยนโครงสร้างของคำเสียใหม่ก็ได้โดยยึดหลักว่าให้

เหมาะสมและถูกต้องกับไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ (สัญญาวิ สายบัว, 2551, น. 71)

ตัวอย่างที่ 52

ต้นฉบับ Yet one can enjoy health and long life if we always maintain some **awareness** of the link between effects and cause, or flowers to their roots, for as the medical text say: (p.12)

ฉบับแปล กระนั้นคนเราย่อมจะมีสุขภาพที่แข็งแรงและชีวิตที่ยืนยาวได้ หากเราหมั่นตระหนักถึงความเชื่อมโยงระหว่างผลที่เกิดขึ้นกับสาเหตุของมันบ้าง เช่นเดียวกับความเชื่อมโยงระหว่างดอกไม้กับรากไม้ ดังที่ตำราการแพทย์กล่าวไว้ว่า: (น.33)

การปรับหน้าที่ของคำ awareness จากเดิมเป็นคำนามเป็นคำกริยา โดยแปลว่า “ตระหนักถึง” เพื่อให้ภาษาฉบับแปลมีความเป็นธรรมชาติและรื่นหู และคำกริยาสามารถให้น้ำหนักความหมายของคำได้ดีกว่าคำนาม

ตัวอย่างที่ 53

ต้นฉบับ If we have the capacity to lift the veil and to truly and deeply look within, we may at last begin to intuit our basic reality, and in so doing may be given a glimpse of the tapestry of **the gods**, offering us a key to understanding the basic forces which we channel both consciously and unconsciously. (p.26)

ฉบับแปล ถ้าเรามีความสามารถในการปลดสิ่งที่บดบังออกและมองเข้าไปข้างในอย่างแท้จริงและลึกซึ้ง เราอาจเริ่มหยั่งรู้ถึงความเป็นจริงพื้นฐานของตัวเราได้ในที่สุด และด้วยการกระทำเช่นนี้ เราอาจได้รับหนทางแห่งการเข้าถึงสรรพสิ่งจาก**บรรดาเทพเจ้าทั้งหลาย** ที่หยิบยื่นหนทางแห่งความเข้าใจในพลังพื้นฐานซึ่งเป็นช่องทางในการเข้าถึง ทั้งโดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว (น.47)

ในที่นี้เป็นการแปลเพื่อแสดงความเป็นพหูพจน์ของคำว่า gods โดยแปลว่า “บรรดาเทพเจ้าทั้งหลาย” ในที่นี้ gods ไม่ได้ใช้อักษรตัวใหญ่ ตั้งไม่ใช่ พระเจ้า แต่อย่างไร

ตัวอย่างที่ 54

ต้นฉบับ These are believed to include various forms of cancer, and AIDS, all of which Tibetan medicine is **already helping** to address. (p.29)

ฉบับแปล และเชื่อกันว่ารวมถึงโรคมะเร็งและโรคเอดส์ในรูปแบบต่างๆ การแพทย์แผนทิเบตกำลังช่วยรับมือกับโรคทั้งหมดที่กล่าวมาแล้ว (น.50)

การแปลที่แสดงให้เห็นถึง สภาพการเสด็จสมบูรณของกริยา ซึ่งในที่นี้เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องมาโดยตลอด จนถึงปัจจุบันก็ยังกระทำอยู่

ตัวอย่างที่ 55

ต้นฉบับ When we are in tune and at one with the universal forces, our body is in a state of health, but once we begin to fall out of step then disease is the result as the humours become unbalanced, As physicians we are therefore constantly seeking to restore balance within the body system and thereby a sense of balance in the person's condition in relation to outer experiences and events. (p.23)

ฉบับแปล เมื่อเรากล้าตามแรงแห่งจักรวาล ร่างกายของเราจะอยู่ในภาวะสุขภาพดี แต่เมื่อเราหลุดออกจากจังหวะก้าว ทำให้พลังงานทั้งสามไม่สมดุล ความเจ็บป่วยก็จะเกิดขึ้น ดังนั้นในฐานะแพทย์เราจึงกำลังค้นหาอย่างแน่วแน่เพื่อฟื้นฟูความสมดุลภายในระบบร่างกาย เพื่อให้ได้มาซึ่งความสมดุลในสภาวะของบุคคลผู้นั้นที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์และเหตุการณ์ต่างๆ ที่อยู่นอกตัว (น.44)

การแปลที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเจ้าของ เนื่องจากต้นฉบับมีการใช้ 's โดยแปล "in the person's condition" ว่า "ในสภาวะของบุคคลผู้นั้น"

2.2.2 ระดับประโยค

ภาษาอังกฤษมีโครงสร้างประโยคที่แตกต่างจากภาษาไทย ดังนั้นการแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย จึงต้องมีการปรับโครงสร้างให้เป็นภาษาไทย เพื่อให้ประโยคมีความหมายชัดเจนและเข้าใจง่ายขึ้น ผู้แปลได้ปรับโครงสร้างประโยค ดังนี้

2.2.2.1 การแปลสำนวนที่ไม่ใช่การเปรียบเทียบ

แต่ละภาษาย่อมมีวิธีการเฉพาะในการบอกความหมายผ่านทางคำ หรือวลี สำนวน จึงเป็นการใช้คำในลักษณะที่ให้ความหมายเฉพาะ อาจเป็นหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งคำขึ้นไป ที่เมื่อปรากฏอยู่ร่วมกันแล้ว สร้างหน่วยความหมายขึ้นมาใหม่ ที่แตกต่างไปจากความหมายของแต่ละคำเมื่อปรากฏอยู่เดี่ยวๆ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น. 84) วิธีการแปลสำนวนมีหลายวิธี เช่น การ

แปลตรงตัวตามต้นฉบับ การแปลเทียบเคียง การแปลขยายความ และการแปลตีความ (สิทธิา พิณิจฎวดล, 2542, น.150 – 156)

ตัวอย่างที่ 56

ต้นฉบับ Humanity can and does change just as the world around is constantly changing. (p.13)

ฉบับแปล มนุษย์มีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและมนุษย์ก็ได้เปลี่ยนแปลงให้เป็นที่ประจักษ์แล้ว เช่นเดียวกันกับโลกรอบตัวเราที่ได้เปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ (น.34)

ผู้แปลใช้การแปลสำนวนแบบตรงตัว เนื่องจากข้อความในต้นฉบับและฉบับแปลสามารถสื่อความหมายได้ตรงกันโดยมิต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม

ตัวอย่างที่ 57

ต้นฉบับ Finally, each humour is a natural condition at a particular age, for the older a person grows, the more that person is susceptible to rLung, when the energies of the body are diminished. (p.18)

ฉบับแปล ประการสุดท้ายพลังงานแต่ละตัวเป็นเงื่อนไขทางธรรมชาติที่มีผลต่อช่วงอายุด้วย คนที่อายุมากขึ้นเท่าไรก็จะมีควมไวต่อพลังงานสูงมากเท่านั้น เพราะพลังงานต่างๆ ในร่างกายลดลง (น.39)

ผู้แปลเลือกแปลสำนวนแบบตรงตัว เนื่องจากข้อความในต้นฉบับและฉบับแปลสามารถสื่อความหมายได้ตรงกันโดยมิต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม

ตัวอย่างที่ 58

ต้นฉบับ Yet this grand manifestation of the higher workings of the universe can be at best veiled and at worst destroyed when our exchanges and interactions with our environment and those around us produce suffering, pain and conflict. (p.19)

ฉบับแปล แต่ทว่าเครื่องบ่งชี้ที่ยิ่งใหญ่ของการทำงานที่สูงขึ้นของเอกภพนี้ อย่างดีที่สุดก็จะถูกบดบัง หรืออย่างเลวร้ายที่สุดก็จะถูกทำลายลง เมื่อการแลกเปลี่ยนและปฏิภริยา

ของเรา กับ สิ่งแวดล้อม และ สิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวเราก่อให้เกิดความทุกข์ ความเจ็บปวด และความขัดแย้งขึ้นมา (น.40)

ผู้แปลใช้วิธีแปลสำนวนแบบตรงตัว เนื่องจากข้อความในต้นฉบับและฉบับแปลสามารถสื่อความหมายได้ตรงกันโดยมิต้องมีการอธิบายเพิ่มเติม

ตัวอย่างที่ 59

ต้นฉบับ Such a wider view of existence can enable us to withstand the inevitable ups and downs of daily life. (p.20)

ฉบับแปล มุมมองที่กว้างขึ้นต่อสิ่งๆ ที่ดำรงอยู่เช่นนี้จะทำให้เราสามารถรับมือกับชีวิตประจำวันที่มีทั้งเรื่องดีและเรื่องร้ายที่เราไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (น.41)

ผู้แปลใช้วิธีแปลสำนวนแบบขยายความ เพราะหากแปลตรงตัวจะทำให้ผู้แปลอาจต้องตีความหมายเพิ่มอีก และเพื่อมิให้คำแปลดูห้วนเกินไป หรือกำกวม

ตัวอย่างที่ 60

ต้นฉบับ Putting it simply, it just requires you to smile three times a day, which will help to create the right conditions for an improvement in your body, mind and spirit. (p.24)

ฉบับแปล จงทำให้เป็นเรื่องง่าย แค่วันละสามเวลาจะช่วยสร้างภาวะที่ถูกต้องต่อการพัฒนาร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณของคุณ (น.45)

ผู้แปลใช้วิธีแปลแบบขยายความ โดยแปลตรงตัวตามต้นฉบับและให้ความหมายเพิ่มเติม เพื่อให้เป็นภาษาไทยที่เข้าใจง่าย

ตัวอย่างที่ 61

ต้นฉบับ We doggedly pursue our everyday lives, busily cramming every second with a trivial pursuit. When the greater journey remains so near, yet so far. Just as we are born into ignorance – so we die in ignorance. (p.26)

ฉบับแปล เราไล่ตามชีวิตในแต่ละวันอย่างทรหด อัดแน่นยุ่งเหยิงไปกับการไปให้ถึงเป้าหมายในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ตลอดเวลา ทำให้การเดินทางอันยิ่งใหญ่ที่อยู่ใกล้แค่เอื้อม

กลับต้องไกลออกไป เช่นเดียวกับที่เราเกิดมาบนความไม่รู้ ดังนั้นเราจึงตายไปกับความไม่รู้ (น.47)

ผู้แปลใช้วิธีการแปลแบบเทียบเคียง โดยนำสำนวนไทยที่มีความหมายอย่างเดียวกัน มาเทียบเคียง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และได้ความหมายที่เท่าเทียมกัน

ตัวอย่างที่ 62

ต้นฉบับ It seems that Tibetan medicine offers those who have ears to hear and eyes to see, an extraordinary catalogue of successful healing experience even in the face of potentially annihilating catastrophes. (p.31)

ฉบับแปล บัญชีรายชื่อพิเศษที่รวบรวมประสบการณ์ในการรักษาที่ประสบผลสำเร็จ เป็นสิ่งที่ดูคล้ายกับการแพทย์แผนทิเบตจะหยิบยื่นให้กับผู้ที่เปิดใจยอมรับ ไม่เว้นแม้แต่ความหายนะที่มีศักยภาพในการทำลาย เช่น โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชอร์โนบีล (น.52)

ในที่นี้ผู้แปลเลือกแปลแบบตีความ เพื่อให้ความหมายที่ชัดเจน โดยมีได้ใช้ถ้อยคำเดิมของภาษาต้นฉบับ เพื่อให้ฉบับแปลเป็นภาษาเขียนที่ดูสละสลวยและเป็นธรรมชาติ

2.2.2.2 การปรับระเบียบวิธีเรียงคำในประโยคหรือวลี และ ระเบียบวิธีการเสนอความคิด

การเรียงลำดับคำภาษาแต่ละภาษาย่อมมีโครงสร้างที่แตกต่างกัน การเรียงลำดับคำ ก็เป็นลักษณะเฉพาะของภาษาแต่ละภาษา บางครั้งเมื่อมาเขียนใหม่เป็นอีกภาษาหนึ่ง ด้วยความหมายเดียวกัน อาจจะต้องเรียงสลับที่คำใหม่ จากหัวไปท้าย จากท้ายมาหัวจึงจะเป็นธรรมชาติ (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น.75และ84) เนื่องจากโครงสร้างประโยคและการเรียงคำในประโยคแตกต่างกัน จึงมีผลต่อการนำเสนอความคิดก่อนและหลังที่ต่างกัน ดังนั้นจึงต้องมีการปรับระเบียบการเรียงคำในประโยคใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามโครงสร้างภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 63

ต้นฉบับ In order to maintain good health and promote longevity of life, it is very important to treat the causes of disease and not just the symptoms. (p.12)

ฉบับแปล สิ่งสำคัญในการรักษาสุขภาพให้ดีและส่งเสริมการมีชีวิตที่ยืนยาวคือการรักษาที่เหตุแห่งโรค ไม่ใช่รักษาแต่เพียงอาการของโรค (น.33)

การปรับการเรียงกลุ่มคำในประโยคใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างและการเรียงลำดับความคิดในภาษาไทย โดยเรียงลำดับจากความคิดที่เกิดก่อนไปยังความคิดที่เกิดตามมา

ตัวอย่างที่ 64

ต้นฉบับ It is a great mistake to assume that we are in some way completely separate from everyone and everything around us. (p.15)

ฉบับแปล การคิดเอาเองว่าเราอยู่แยกออกจากทุกคนและทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเราอย่างสิ้นเชิงในทางใดทางหนึ่งเป็นความผิดพลาดอย่างใหญ่หลวง (น.36)

การปรับการเรียงกลุ่มคำในประโยคใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างและการเรียงลำดับความคิดในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 65

ต้นฉบับ As each constituent is developed from the one that precedes it in a process of increasing refinement of the essence extracted from the food, the body produces the three waste of faces, urine and perspiration, which are essential for the purification of the body. (p.22)

ฉบับแปล ในระหว่างนี้กระบวนการกลั่นกรองส่วนประกอบสำคัญที่สกัดจากได้อาหารให้ดียิ่งขึ้นๆ นั้น ก็จะดำเนินไป โดยองค์ประกอบแต่ละตัวที่เกิดขึ้นในกระบวนการนี้จะพัฒนาจากองค์ประกอบอีกตัวที่อยู่ก่อนหน้า และร่างกายจะผลิตสิ่งขับถ่ายอย่างออกมาในรูปของ อุจจาระ ปัสสาวะ และเหงื่อ การผลิตสิ่งขับถ่ายนี้เป็นสิ่งจำเป็นต่อการทำให้ร่างกายบริสุทธิ์ (น. 43)

การปรับวิธีเรียงลำดับความคิดของประโยคว่า ความคิดใดควรมาก่อนหลัง ในที่นี้ผู้แปลได้นำส่วนที่เป็นกระบวนการโดยรวมมาขึ้นต้นประโยค แล้วต่อด้วยส่วนที่เป็นการอธิบายการทำงานขององค์ประกอบที่อยู่ในกระบวนการ และปิดท้ายด้วยผลการทำงานในขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ

ตัวอย่างที่ 66

ต้นฉบับ In such conditions, the rLung energy which transforms the

elements of the body can also exert a strong pressure within the mind in the shape of a neurosis or obsession, if we neglect a positive attitude towards life. (p.14)

ฉบับแปล ในภาวะเช่นนี้หากเราไม่ใส่ใจต่อทัศนคติเชิงบวกในชีวิต พลังงานลุ่มซึ่งทำหน้าที่เปลี่ยนธาตุในร่างกายจะสำแดงพลังกดดันอย่างมากภายในจิตใจ แสดงออกมาในรูปของอาการผิดปกติทางอารมณ์ หรือการถูกครอบงำทางจิตใจ (น.35)

การปรับการเรียงกลุ่มคำในประโยคใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับโครงสร้างและการเรียงลำดับความคิดในภาษาไทย โดยเรียงลำดับจากสาเหตุเหตุไปสู่ผลลัพธ์นั้น

2.2.2.3 การเปลี่ยนประโยคเป็นวลี และวลีเป็นประโยค

ในบางประโยคอาจมีการปรับเปลี่ยนประโยคเป็นวลี หรือวลีเป็นประโยคเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวลีกับวลีหรือประโยคกับประโยค นอกจากนี้ยังช่วยให้ประโยคกระชับไม่เยิ่นเย้อ ในขณะที่เดียวกันก็มีความหมายครบถ้วนหรือในทางตรงกันอาจปรับเพื่อให้การสื่อความหมายให้เข้าใจได้ดีขึ้น

ตัวอย่างที่ 67

ต้นฉบับ On an astrological level, these planetary relationships form a unique impression embedded within every human being's psyche at the very instant of their birth (p.19)

ฉบับแปล ในทางโหราศาสตร์ ความสัมพันธ์ของดวงดาวก่อให้เกิดลักษณะเฉพาะที่มีหนึ่งเดียวฝังลงในจิตใจส่วนลึกของมนุษย์แต่ละคนในทันทีที่**เขาถือกำเนิดขึ้นมา** (น.40)

การปรับวลีเป็นประโยค “การกำเนิดของเขา” เป็น “**เขาถือกำเนิดขึ้นมา**” เพื่อให้ประโยคมีโครงสร้างเป็นภาษาไทยมากกว่า

ตัวอย่างที่ 68

ต้นฉบับ The ultimate goal of enlightenment is always within one's grasp, through the extraordinary vessel of transformation given as a miracle of nature – **the human body.** (p.14)

ฉบับแปล เป้าหมายสูงสุดของการรู้แจ้งอยู่แค่เมื่อเชื่อมเสมอ โดยใช้กลไกแห่งการเปลี่ยนแปลงอันพิเศษที่มีอยู่อันเป็นความมหัศจรรย์แห่งธรรมชาติ **สิ่งนั้นก็คือร่างกายของมนุษย์นั่นเอง** (น.35)

การปรับวิถีเป็นประโยชน์ จากเดิม “ร่างกายของมนุษย์” เป็น “สิ่งนั้นก็คือร่างกายของมนุษย์นั่นเอง” เพราะหากแปลตรงตัวตามต้นฉบับจะทำให้ประโยคสั้นเกินไป ดูไม่สละสลวย ไม่เป็นประโยคที่มีโครงสร้างเป็นภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 69

ต้นฉบับ In our search for the way in which we can maintain good health, we should also take account of our place and time upon this planet earth, for this will always have a profound effect upon the body condition. (p.15)

ฉบับแปล **ในการค้นหาวิถีทางแห่งการดำรงสุขภาพที่ดี** เราควรคำนึงถึงเรื่องสถานที่และเวลาของเราบนโลกใบนี้ด้วย เพราะว่าสิ่งนี้จะมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อสภาวะทางร่างกายเสมอ (น.36)

การปรับประโยคเป็นวลี โดยการปรับประโยคย่อยให้เป็นวลี เพื่อให้ประโยคกระชับขึ้น แต่สามารถเก็บความหมายได้ครบถ้วน

ตัวอย่างที่ 70

ต้นฉบับ Indeed, Einstein's field theories' have particular relevance in aiding a deeper understanding of how Tibetan medicine works. (p.16)

ฉบับแปล แท้จริงแล้วทฤษฎีสนามของไอน์สไตน์มีความเกี่ยวพันเป็นพิเศษในการช่วยสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นต่อ**การทำงานของแพทย์แผนทิเบต** (น.37)

การปรับประโยคย่อยให้เป็นวลี เพื่อให้ประโยคมีความกระชับแต่ในขณะเดียวกันก็สามารถเก็บความหมายของต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน

2.2.2.4 การปรับการใช้รูปประโยคปฏิเสธ

ภาษาอังกฤษมักมีรูปประโยคที่แสดงความปฏิเสธที่คำกริยา แต่ก็มีคำที่แสดงความปฏิเสธที่คำอื่นๆ ได้ด้วย เช่น คำคุณศัพท์ คำกริยาวิเศษณ์ เป็นต้น บางประโยคมีคำปฏิเสธซ้อนกัน

ทำให้อาจสร้างความสับสนในความหมายได้ จึงต้องปรับการใช้ปฏิเสธให้อยู่ในรูปแบบที่เข้าใจได้ในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 71

ต้นฉบับ It is **not uncommon** to come across people who even find themselves on the verge of committing suicide under this pressure. (p.14)

ฉบับแปล **จึงเป็นเรื่องปกติ**ที่จะบังเอิญพบเห็นคนที่กำลังตกอยู่ในภาวะแห่งการฆ่าตัวตายจากแรงกดดันนี้ (น.35)

ในต้นฉบับแสดงความปฏิเสธซ้อนกันทั้งที่คำกริยา และคำคุณศัพท์ จึงต้องปรับการใช้ปฏิเสธให้เป็นภาษาไทยที่เข้าใจได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างที่ 72

ต้นฉบับ This practice can be performed anywhere, and **does not need** any particular conditions in order to be performed correctly. (p.24)

ฉบับแปล การฝึกนี้สามารถกระทำได้ทุกสถานที่ และทุกสถานการณ์ (น.45)
การปรับการใช้ปฏิเสธให้เป็นบอกเล่า และแปลแบบเอาความ เพื่อให้ประโยคกระชับ และสื่อความหมายตามต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 73

ต้นฉบับ Somehow it seems that **there is no** limit to the wonders of Tibetan medicine. (p.29)

ฉบับแปล ด้วยวิธีใดก็ตาม ดูเหมือนว่าความมหัศจรรย์ของแพทย์แผนทิเบตจะ**ไม่มี**ขอบเขต (น.50)

การปรับการใช้ปฏิเสธ ให้เป็นภาษาไทยที่ไม่เป็นธรรมชาติ เพราะหากแปลตรงตัวจะทำให้ผู้อ่านสับสน เข้าใจความหมายได้ยาก

2.2.2.5 การปรับการใช้กรรตุวาจกและกรรมวาจกของกริยาในประโยค

โครงสร้างภาษาไทยไม่นิยมใช้กรรตุวาจก (passive voice) และกรรมวาจกยังมีความหมายแฝงในทางที่ไม่ดี เช่น ถูก และ โดน ควรหลีกเลี่ยงหันมาใช้กรรตุวาจกในภาษาไทย

แทน (ทิพา เทพธำรงพงศ์, 2547, น.57) การแปลกรรมวาจกในภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทย จึงควรพิจารณาว่าเป็นข้อความที่มีความหมายที่สื่อถึงความไม่พึงพอใจหรือไม่ ถ้าเป็นข้อความทั่วไป เวลาแปลเป็นภาษาไทยควรเปลี่ยนกรรมวาจกในภาษาอังกฤษให้เป็นกรรมตุวาจก (active voice) และในประโยคกรรมตุวาจกจะต้องกล่าวถึงผู้ทำกริยา (ปริยา อุ่นรัตน์, 2538, น.30)

ตัวอย่างที่ 74

ต้นฉบับ Clearly the malfunction of any one of the three humours can have serious consequence, therefore a balancing of rlung, Tripa and Badkan is **stressed** in Tibetan medicine. (p.13)

ฉบับแปล การทำงานผิดปกติของพลังงานตัวหนึ่งตัวใดในพลังงานทั้งสามจะเกิดผลร้ายแรงอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นการแพทย์แผนทิเบตจึง**ให้ความสำคัญ**กับความสมดุลของพลังงานลุง ทรีปะ และเผแกน (น.34)

ปรับกรรมวาจกให้เป็นกรรมตุวาจก เนื่องจากหากไม่ปรับโดย จะทำให้ประโยคมีความหมายเชิงลบและไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 75

ต้นฉบับ Such imbalances can be initiated and exacerbated by poisonous substances, stress, anxiety, mental strain, powerful emotions, particularly grief which can weaken a person very quickly, and negative energies arising from a suspicious mind. (p.14)

ฉบับแปล ภาวะไม่สมดุลนี้อาจ**เริ่มก่อตัวขึ้นและเลวร้ายลง**จากสารที่เป็นพิษ ความเครียด ความวิตกกังวล ความตึงเครียดในจิตใจ อารมณ์รุนแรง ความเศร้าโศกที่ทำให้คนอ่อนแออย่างรวดเร็ว และพลังงานทางลบที่เกิดขึ้นจากจิตที่หวาดระแวง (น.35)

ผู้แปลปรับกรรมวาจกให้เป็นกรรมตุวาจก เนื่องจากหากไม่ปรับโดยจะทำให้ประโยคไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย

ตัวอย่างที่ 76

ต้นฉบับ They are ignorant about the world and have **to be taught** everything. They are prone to Badkan diseases. (p.19)

ฉบับแปล พวกเขาไม่สนใจต่อความเป็นไปบนโลกและต้อง**ได้รับการอบรมสั่งสอน**ในทุกๆ เรื่อง เด็กเหล่านี้มีแนวโน้มจะเป็นโรคที่เกี่ยวกับแผนแกน (น.39)
ผู้แปลปรับกรรมวาจกให้เป็นกรรตุวาจก เพื่อให้ประโยคภาษาไทยมีความเป็นธรรมชาติ

ตัวอย่างที่ 77

ต้นฉบับ In reality we **are** profoundly **linked** to all existence through the subtle energies in our physical bodies. (p.16)

ฉบับแปล ความจริงแล้ว เราล้วน**เกี่ยวโยง**อย่างลึกซึ้งกับสิ่งที่ดำรงอยู่ทั้งหมดโดยผ่านทางพลังงานที่แฝงอยู่ในร่างกายของเรา (น.37)

ผู้แปลปรับกรรมวาจกให้เป็นกรรตุวาจก เนื่องจากหากไม่ปรับโดยจะทำให้ประโยคไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทย

2.2.2.6 การเพิ่มและการละคำในประโยค

ภาษาไทยมีคำสรรพนามเป็นจำนวนมาก แต่มักละไว้ในฐานที่เข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประธานของประโยค เป็นเรื่องที่เป็นความเข้าใจกันเองระหว่างผู้ส่งสาร ดังนั้นเมื่อแปลเมื่อแปลจากภาษาอังกฤษ ซึ่งต้องมีประธาน กรรม คำขยาย ฯลฯ อย่างชัดเจน มาเป็นภาษาไทย ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีคำเหล่านี้ประกอบอยู่ ผู้แปลก็น่าจะสามารถละคำเหล่านั้นออกไปได้ แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาก่อนว่ามีบริบทเพียงพอที่จะชี้ความหมายหรือไม่ด้วย (สุพรรณิ ปิ่นมณี, 2549, น.75)
 ในขณะที่ภาษาอังกฤษมีการใช้สรรพนาม หรือ article แสดงสิ่งที่กล่าวมาแล้ว และการละประธาน อันเนื่องจากการประโยคแบบ passive นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงของข้อความและประโยคก่อนหน้าในข้อความนั้น เมื่อแปลในประโยคถัดไปซึ่งอาจจำเป็นต้องขยายความหรือเพิ่มความเพื่ออ้างถึงคำที่มีการกล่าวถึงในประโยคก่อนหน้าด้วย เพื่อให้การแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยมีความหมายครบถ้วนสมบูรณ์

ตัวอย่างที่ 78

ต้นฉบับ Dr Tenzin Choedrak has recounted the miraculous healing of some of the victims of the Chernobyl nuclear catastrophe after **he prescribed some precious pills**. Following a period of only twenty days, out of a total of twenty-two

patients, only eight or nine remained in hospital, for the rest had been discharged:
(p.31)

ฉบับแปล นายแพทย์เท็นชิน เซอดรัก ได้เล่าถึงการรักษาอันน่าอัศจรรย์ของผู้เคราะห์ร้ายบางคนจากหายนะในครั้งนั้น ท่านได้จ่ายยาเม็ดเพียงอันล้ำค่าให้แก่คนไข้เหล่านั้น และติดตามผลการรักษา หลังจากนั้นเพียง 20 วัน มีคนไข้เพียง 8-9 คน จากคนไข้ทั้งสิ้น 22 คน เท่านั้น ที่ยังคงนอนอยู่ในโรงพยาบาล ส่วนคนไข้ที่เหลือแพทย์อนุญาตให้ออกจากโรงพยาบาลได้
(น.52)

ผู้แปลได้เพิ่มกรรมของประโยคคือคำว่า “คนไข้เหล่านั้น” และเพิ่มประธานคือคำว่า “แพทย์” และกรรมคือคำว่า “โรงพยาบาล” เพื่อให้ประโยคมีความสมบูรณ์ มีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 79

ต้นฉบับ Indeed this seed of a rose, however carefully planted, may flourish or fail. (p.15)

ฉบับแปล แต่แท้จริงแล้วเมล็ดของกุหลาบที่แม้จะมีผู้นำมาปลูกไว้อย่างดีก็อาจออกงามหรือไม่ก็ได้ (น.36)

การเพิ่มประธานของประโยคในต้นฉบับ เนื่องจากต้นฉบับเป็นประโยคกรรมวาจก จึงมีการละประธานไว้ การเพิ่มประธานจะทำให้เป็นประโยคภาษาไทยที่สมบูรณ์ และอ่านได้ใจความ

ตัวอย่างที่ 80

ต้นฉบับ However, we can be certain that nothing will ever emerge from the seed of a rose if it is kept in a bottle. (p.15)

ฉบับแปล อย่างไรก็ตาม เราต่างรู้ดีว่าไม่มีอะไรจะงอกออกมากเมล็ดกุหลาบได้หากเมล็ดถูกเก็บไว้ในขวด (น.36)

ผู้แปลละประธานของประโยคคือ “we” ซึ่งในประโยคภาษาไทยการละประธานไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไปหรือขาดหายไปแต่อย่างใด และมีการปรับประโยคระดับขึ้นโดยคงความหมายเดิมของต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 81

ต้นฉบับ As Tibetan physicians, we are trained to maintain a holistic viewpoint of every patient we meet and to treat every person equally with compassion and understanding. (p.21)

ฉบับแปล แพทย์ทิเบตจะได้รับการฝึกให้นำหลักคิดแบบองค์รวมมาใช้กับคนไข้แต่ละคน แพทย์จะรักษาคนไข้ด้วยความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจอย่างเท่าเทียมกัน (น.42)

การละประธานของประโยคคือ “we” ซึ่งในประโยคภาษาไทยการละประธานไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนไปหรือขาดหายไปแต่อย่างใด ทำให้ประโยคกระชับขึ้นโดยคงความหมายเดิมของต้นฉบับ

2.2.3 การปรับบทแปลในระดับสูงกว่าประโยค

การเรียงลำดับประโยคในต้นฉบับมีลักษณะเฉพาะของภาษานั้น แต่เมื่อนำใช้ในภาษาไทย ทำให้การสร้างความรู้สึกรู้สึกหรือการพัฒนาความคิดของต้นฉบับไม่ดำเนินไปอย่างราบรื่น ท่วงทำนองการเขียนไม่เป็นธรรมชาติตามแบบภาษาไทย จึงต้องมีการปรับระเบียบวิธีเรียงประโยคในบทแปลให้แตกต่างไปจากต้นฉบับ (สัญญาวิ สายบัว, 2550, น. 75-76)

ตัวอย่างที่ 82

ต้นฉบับ If we eat only greasy food then Tripa will certainly increase. The Tripa will then attack the Badkan and one ends up with a malfunction of Bankan caused by overactive Tripa. (p.13)

ฉบับแปล ถ้าเรารับประทานอาหารที่เต็มไปด้วยไขมันจะทำให้พลังงานตรีปะมีกำลังมากขึ้นและทำงานมากเกินไป จนกระทั่งไปโจมตีพลังงานแบแกน ทำให้แบแกนทำงานผิดปกติ (น.34)

ผู้แปลปรับระเบียบวิธีเรียงความคิดในประโยค โดยเริ่มตามลำดับของการกระทำที่เกิดขึ้นก่อน แล้วไปสู่การกระทำที่เกิดขึ้นในลำดับต่อมา

ตัวอย่างที่ 83

ต้นฉบับ His theories reveal that the particles of which the fundamental universe, including the body universe, are constructed, are not separately suspended

solid particles within a void, but are in fact concentrations of energy with fields which influence the space around them. The particles are actually charges rather than substances which produce an electric current by dint of their motion. (p.16)

ฉบับแปล ทฤษฎีของไอน์สไตน์แสดงให้เห็นว่าอนุภาคต่างๆ ที่ถูกนำไปสร้างเอกภพพื้นฐานและเอกภพในร่างกาย มิได้เป็นมวลสารของแข็งที่เกาะเกี่ยวกันอย่างเป็นเอกเทศภายในที่ว่างและสร้างกระแสไฟฟ้าโดยอาศัยการเคลื่อนตัว หากแต่เป็นการอัดตัวของพลังงานภายในสนามต่างๆ และแผ่อิทธิพลต่อที่ว่างที่อยู่รอบๆ (น.37)

ผู้แปลปรับการเรียงลำดับความคิดระหว่างประโยคและในประโยค เพื่อให้ผู้อ่านเกิดการพัฒนาความคิดไปเป็นลำดับ โดยอาศัยการศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีของไอน์สไตน์เพิ่มเติม

ตัวอย่างที่ 84

ต้นฉบับ There are a number of case studies, including a man with a heart condition from Switzerland. Clearly written off by conventional medicine, amazingly he is guided to a small but significant Tibetan herbal formula containing a number of different ingredients. It is the particular combination of many ingredients that provides the desired therapeutic effect. Tibetan doctors reportedly have over 1,000 natural substances from which they can compound medicine. The application of this particular formula ultimately saved this man's life. (p.32)

ฉบับแปล มีกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก รวมถึงกรณีของชายคนหนึ่งจากประเทศสวิสเซอร์แลนด์ที่การแพทย์แผนปัจจุบันระบุไว้อย่างชัดเจนว่าป่วยด้วยโรคหัวใจ แต่น่าประหลาดใจที่ชายผู้นั้นได้รับการแนะนำให้รับประทานสมุนไพรสูตรทิเบตเม็ดเล็กๆ แต่ให้ผลสูงประกอบด้วยส่วนผสมจำนวนมากที่มีสรรพคุณในการบำบัดโรคตามที่ต้องการรักษา สมุนไพรสูตรนี้ทำให้เขารอดชีวิตในที่สุด แพทย์ทิเบตรายงานว่ามียาสมุนไพรมากกว่า 1,000 ชนิดที่สามารถนำมาปรุงเป็นยาได้ (น.53)

หากแปลตามลำดับของต้นฉบับ จะทำให้ภาษาฉบับแปลอ่านเข้าใจยาก ผู้แปลจึงเรียงลำดับความคิดหรือวลีและประโยคใหม่ให้เป็นธรรมชาติตามแบบภาษาไทย เพื่อให้การสื่อความหมายที่เข้าใจง่ายขึ้น และความหมายของเนื้อหาของต้นฉบับยังอยู่ครบถ้วน

จากการวิเคราะห์บทแปลนี้จะทำให้ทราบถึงปัญหาและวิธีการแก้ไขทั้งในระดับการทำ
 ทำความเข้าใจต้นฉบับและระดับถ่ายทอดต้นฉบับ ปัญหาในระดับการทำทำความเข้าใจต้นฉบับ
 พบว่ามีการใช้คำที่อ้างอิงได้หลายความหมาย ความหมายเชิงเปรียบเทียบ ความหมายแฝง ใน
 โครงสร้างภาษาที่แตกต่างกัน สิ่งที่ทำหยาบต่อการทำความเข้าใจต้นฉบับในครั้งนี้ก็คือ การเข้าถึง
 ความหมายที่แท้จริงที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปยังผู้อ่านซึ่งต้องอาศัยการวิเคราะห์เชิงภาษาและการทำ
 ความเข้าใจเนื้อหาควบคู่กัน ในระดับการถ่ายทอดความหมาย พบว่าต้องมีการปรับบทแปลใน
 ระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับคำ ระดับโครงสร้างประโยค ระดับสูงกว่าประโยค จนถึงระดับวัฒนธรรม
 สิ่งที่ทำหยาบในการถ่ายทอดความหมายในครั้งนี้ก็คือ การเลือกใช้คำให้สอดคล้องกับบริบทมากกว่า
 การยึดติดกับความหมายทั่วไป การถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนด้วย
 โครงสร้างภาษาไทยที่เข้าใจง่ายและเป็นธรรมชาติ